

Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբի հանդիպումը արտգործնախարար Մելանի Ժոլիի հետ

Դեկտեմբեր 7-ին, Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբի ներկայացուցիչները Մոնթրեալի մէջ ներկայ գտնուեցան Գանատայի արտաքին գործոց նախարար Մելանի Ժոլիի տարեկան ընդունելութեան, ուր առիթը ունեցան նախարարին հետ քննարկելու Գանատահայ համայնքը յուզող շարք մը հարցեր, միաժամանակ արժարժեցին Արցախի ու արցախահայութեան այժմու կացութիւնը եւ Երեւանի դանատական դեսպանատան հիմնադրումէն ետք Գանատա-Հայաստան երկկողմանի յարաբերութիւններու ընթացքը:

Ի Տէր հանգաւ Սուրէն Արք. Գաթարոյեան

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Միաբանութիւնը սրտի դառն կակիծով կը գումեն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Միաբանութեան երիցագոյն անդամներէն՝

Տ. ՍՈՒՐԷՆ ԱՐՔ. ԳԱԹԱՐՈՅԵԱՆ
(1939-2023)

վախճանումը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 17 Դեկտեմբեր 2023-ի առաւօտեան, Մոնթրէալի (Գանատա) մէջ:

ԴԻԻԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

Սուրէն Արք. Գաթարոյեանի կենսագրութեան մանրամասնութիւնները կարդալ մեր այս թիւի էջ 3-ին մէջ:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը հիւրընկալեց ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէն

Հինգշաբթի, 14 Դեկտեմբեր 2023-ին, Գանատայի Հայոց Թեմի բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերաշնորհ Տ. Բարդէն Արքեպիսկոպոս Չարեան, Ազգային Առաջնորդարանէն ներս հիւրընկալեց Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի նորընտիր կազմի անդամները: Հանդիպման ներկայ էին նաեւ ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ Պրն. Բաֆֆի Տոնապետեան եւ Ազգային Վարչութեան անդամները:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը բարի գալուստի իր խօսքէն ետք, շնորհաւորեց նորընտիր Կեդրոնական Կոմիտէի անդամները եւ յաջողութիւն մաղթեց յառաջիկայ իրենց բոլոր աշխատանքներուն:

Հանդիպման ընթացքին անդրադարձ կատարուեցաւ հայութիւնը յուզող խնդիրներուն, ինչպէս նաեւ Գանատայի հաստատութիւններուն եւ կառոյցներուն վերակենսաւորման եւ աշխատանքներու ձեւերու վերանայման:

Ցաւակցական

Հ.Յ.Դ. Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէն խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ Գանատայի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Բարդէն Արք. Չարեանին՝ Սուրէն Արք. Գաթարոյեանի վախճանման տխուր առիթով:

1966 թուականին, Նորէն Ա. Կաթողիկոսի կարգադրութեամբ, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միաբաններէն Սուրէն վրդ. Գաթարոյեան հոգեւոր հովիւ նշանակուած էր Գանատայի մէջ: Վախճանեալ Սրբազանը երկար տարիներ եղած է նաեւ Բերիոյ Թեմի բարեջան Առաջնորդ: Տասնամեակներու վրայ երկարող հոգեւորականի իր վաստակով, Սուրէն Սրբազան իր անջնջելի աւանդը ունի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան պատմութեան տոմարներուն մէջ:

Կեդրոնական Կոմիտէն իր կազմի եւ շրջանի բոլոր ընկերներուն անունով խորազգաց ցաւակցութիւն կը յայտնէ նաեւ Գաթարոյեան ընտանիքին, ցանկալով մխիթարութիւն՝ վշտի այս օրերուն:

Խաղաղութիւն իր հոգւոյն:

«Հորիզոն» շաբաթաթերթի խմբագրութեան եւ անձնակազմին անունով կը շնորհաւորենք մեր ընթերցողներուն Նոր Տարին եւ Ս. Ծնունդը եւ կ'ուզենք տեղեկացնել, թէ «Հորիզոն»-ի յառաջիկայ թիւը լոյս պիտի տեսնէ Զորեմշապթի, 10 Յունուար 2024-ին: Քաջատողջութեամբ եւ խնդութեամբ լի տարի մը կը մաղթենք ձեր բոլորին:

HONDA GABRIEL

THE ALL-NEW 2023 HONDA CR-V TOURING HYBRID

KEVORK ASADOURIAN
TRO BACHEKJIAN

7000, boul. Henri-Bourassa Est
Montréal-Nord, (Québec) H1G 6C4
☎ : 514 327-7777

Al-Nejmah

MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN
NOW OPEN

Սեփականատեր
Յարութ Միֆան

Ընտանեկան բացառիկ գործառնություն
ուր կը գտնէք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Մուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիքի հաց եւ իրաքեան սոմոն

Supermarket | Restaurant | Bakery | Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

Ի Տեր հանգաւ Տեր Սուրէն Արք. Գաթարոյեան

17 Դեկտեմբերին Մոնթրէալի մէջ վախճանեցաւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հոգեւորականներէն Տեր Սուրէն Արք. Գաթարոյեան, որ 61 տարի ծառայած է Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցոյ: Ստորեւ կը ներկայացնենք Տ. Սուրէն Արք. Գաթարոյեանի կենսագրականը:

Ծնած է 21 Յունիս 1939-ին, Հալէպ (Սուրիա): Աւագանի անունն է Աբրահամ: Նախնական կրթութիւնը ստացած է Հալէպի Ազգ. Ուսումնասիրաց եւ Հայկազեան Վարժարաններուն մէջ: Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեւանք ընդունուած է 8 Հոկտեմբեր 1954-ին:

Աւարտելով դպրեւանքի ժառանգաւորաց բաժինը, Սարկաւազ ձեռնադրուած է 22 Յունիս 1959-ին, ձեռնադրուած Տեր Սուրէն Արք. Գաթարոյեանի ֆոնտանոր Տաճատ Արք. Ուրֆայեանի:

Կուսակրօն Եկեղեցական ձեռնադրուած եւ օծուած է 24 Յունիս 1962-ին, ձեռնադրուած Տեր Սուրէն Արք. Գաթարոյեանի, եւ վերակոչուած՝ Տ. Սուրէն Արք. Գաթարոյեան:

Վարդապետական Գաւազան ստացած է 3 Նոյեմբեր 1963-ին, ձեռնադրուած Լիբանանի Առաջնորդ Տաճատ Արք. Ուրֆայեանի, աւարտաճառ ներկայացնելով «Հայց. Եկեղեցոյ Եօթը Խորհուրդներու Պատմական ու կանոնական դարգացումը՝ ըստ Հայց. Եկեղեցոյ կանոնադրութեան»:

23 Դեկտեմբեր 1965-ին, որպէս հոգեւոր հովիւ, գործուղուած է Մոնթրէալ, Գանատա, ուր մնացած է 8 տարի:

Իր հովուութեան շրջանին կարեւորագոյն աշխատանքներէն մին եղած է Մոնթրէալի Ս. Յակոբ Հայց. Եկեղեցոյ եւ Հայ Կեդրոնի շինարարական ծրագրին իրագործումը:

15 Յունիս 1977-ին Բերիոյ Թեմի Ազգ. Վարչութեան Խառն ժողովին կողմէ (Կրօնական եւ Քաղաքական) ընտրուած է Բերիոյ Թեմի Առաջնորդական Տեղապահ: Հալէպ ժամանած է 10 Սեպտեմբեր 1977-ին, եւ 15 Հոկտեմբեր 1977-ին Թեմի Ազգային Գաւառական ժողովին կողմէ ընտրուած է Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ:

30 Հոկտեմբեր 1977-ին Եպիսկոպոս ձեռնադրուած եւ օծուած է, ձեռնադրուած Գաթարոյեանի Բ. Աթոռակից Կաթողիկոսին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ:

Անոր Առաջնորդութեան շրջանին Բերիոյ Թեմը արձանագրուած է շինարարական վիթխարի իրագործումներ, որոնցմէ այստեղ կ'արձանագրենք միայն գլխաւորները:

- Երկուտասնեակ շէնքեր, որոնց մէջ քանակութիւն հաստատած են կրթական մշակներ, Քահանայ Հայրեր, նորաստեղծներ, եւ զմեքերէն տեղահանուած հարիւրաւոր ընտանիքներ:

- Սրբոց Քառասնից Մանկանց Մայր Եկեղեցոյ շրջափակին մէջ գտնուող հնազարեան Ս. Աստուածածին Եկեղեցին վերածուած է զանձատան, եւ որուն մէջ ամփոփուած են հինգ հարիւր տարուան մշակութային եւ հնագիտական արժէք ներկայացնող եկեղեցական սպասներ: Գանձատունը անուանակոչուած է Զարեհեան Գանձատուն, ի յիշատակ Զարեհ Ա. Կաթողիկոսի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, որ Զարեհ Եպիսկոպոս 1940-1956 եղած է Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ:

- Քարէն Եփեմ ձեռնարանի շրջափակին մէջ եռալարի շէնք մը՝ հետզհետէ աճող ուսանողութեան համար:

- Ազգ. Կիւլպէնեան Վարժարանի նորակառոյց շէնքը՝ իր ներքնայարկ Եսայեան գեղակերտ թատերասահով:

- Ազգ. Հայկազեան տղոց բաժնի համար գնուած է նոր շէնք մը եւ բարեկարգուած:

- Ազգ. Սահակեան Վարժարանի մանկապարտէզի նոր շէնքը:

- Ազգ. Առաջնորդարանի շէնքին ընդարձակումը:

- Արամ Մանուկեան ժողովրդային Կեդրոնը:

- Հին Կիւլպէնեան հողին վրայ կառուցուած է գեղակերտ շէնք մը, որպէս հաւաքատեղի եւ ժողովատեղի Սիւլէյմանիէի շրջանի Համազգայինի, Օգնութեան Խաչի եւ ՀՄԸՄ-ի մասնաճիւղերուն: Շէնքը անուանակոչուած է Սիմոն Վրացեան Կեդրոն:

- ՍՕԽ-ի Նոր Գիւղի ընկերաբժշկական դարմանատունը իր ժողովասրահներով եւ դերձակատունով:

- Առանձնակի պէտք է արձանագրել Տեր Զօրի Նահատակաց Յուշահամալիրը եւ Մարկատէի անապատին մէջ նահատակներու աճիւններուն վրայ կառուցուած Ս. Յարութիւն Մատուոց:

- Հայ Ծերանոցի կողքին Արեւիկ թերթի մանուկներու դպրոցը: Սրբազանը լոյս ընծայած է հետեւեալ գիրքերը:

- Սաղմոսագիրքի աշխարհաբար թարգմանութիւն՝ հանդերձ գրաբար բնագրին, Հալէպ (1996):

- Առակաց գիրքի աշխարհաբար թարգմանութիւն՝ հանդերձ գրաբար բնագրին, Հալէպ (1997):

- Ս. Պատարագի երգեցողութեան փոքր գրքոյկ մը՝ Ս. Պատարագի մեկնաբանութեամբ, Հալէպ (1998):

- Ատենի Աւետարան՝ գրաբար եւ աշխարհաբար, Մոնթրէալ (2013):

- Տօնացոյց Հայց. Եկեղեցոյ, Մոնթրէալ (2013):

- Պատկերազարդ Ծիսական Բառարան, Մոնթրէալ (2014):

- Հաւատքի եւ Ծառայութեան Ուղիներով, Մոնթրէալ (2015):

- Իննսունամեայ հունձքը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեւանքին, Մոնթրէալ (2020):

Իր վերջին աշխատութիւնն է «Բացատրութիւն եւ Մեկնաբանութիւն Ս. պատարագի Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցոյ» գրքոյկը:

Բերիոյ Թեմի 27 տարիներու ծառայութեան որպէս գնահատանք, Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան 3 Սեպտեմբեր 2011-ին Մոսկուայի Խորհրդարանի մետալով պարգևատրուած է Սրբազանը:

2004-էն ի վեր Սրբազանը Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետի բարձր տնօրինութեամբ, որպէս հոգեւոր տեսուչ, կը ծառայէր Մոնթրէալի (Գանատա) Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցոյ:

Առաջնորդ Սրբազան հայրը Վանգուվրի համայնքին հետ

Կիրակի, 10 Դեկտեմբեր 2023-ին, Գանատայի Հայոց Թեմի բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Բարբէն Արք. Զարեան Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ մատուցեց եւ յաւուր պատշաճի քարոզեց Վանգուվրի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցոյ մէջ:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը իր պատգամին մէջ ողջունեց Հոգեւոր Հովիւն ու հոգաբարձութիւնը, եկեղեցոյ բոլոր ծառայողները եւ Հայ Կեդրոնէն ներս գործող բոլոր միութիւնները:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը անդրադարձաւ այսօրուան աշխարհի տագնապներուն, դժուարութիւններուն եւ յատկապէս Հայ կեանքէն ներս անցնող եւ ներկայ իրադարձութիւններուն, մեր կեանքը յուզող ու երբեմն վտանգող երեւոյթներուն մասին: Սակայն, այսօր բոլորին դիմաց յիշեց պատգամը՝ Քրիստոսի իր աշակերտներուն եւ անոնց ընդմէջէն մեզի ուղղուած, չվհասելու, չտկարանալու, չյուսահատելու, այլ ընդհակառակը՝ մեր հաւատքը ամրացնելու եւ կամքերը պրկելու ալեկոծեալ եւ փոթորկոտ աշխարհին մէջ, դիմակայելու եւ յաղթահարելու բոլոր տեսակի դժուարութիւնները:

2023 տարուան աւարտին, Բարբէն Արքեպիսկոպոս հրաւիրեց հաշուետուութիւն մը կատարելու եւ անցեալի սխալները չհրկնելու եւ նոր ռազմավարութիւն ձգելու յանուն մեր համայնքներու վերակենսաւորման, յանուն մեր Հայրենիքի հօրացման, յանուն մեր եկեղեցոյ պայծառացման եւ մեր ժողովուրդի գոյատեւման:

Սուրբ պատարագի աւարտին տեղի ունեցաւ Հոգեհանգստեան արարողութիւն մեր բոլոր նահատակներուն եւ յատկապէս երկրաշարժի զոհերու յիշատակին:

Ս. Պատարագէն ետք, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը նախագահեց եկեղեցոյ սրահէն ներս կազմակերպուած ձեռնարկին, ուր Հայ Օգնութեան Միութեան միօրեայ վարժարանի աշակերտները փունջ մը երգերով հանդէս եկան եւ դպրաց դասի անդամներ երաժշտական կտորներ ներկայացուցին: Ձեռնարկի ընթացքին, յիշատակեցաւ Վանգուվրի ՀՄԸՄի մասնաճիւղին մասնակցութիւնը Մոնթրէալի մէջ կազմակերպուած ՀՄԸՄի մրցաշարերուն:

Աւարտին, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը իր հայրական պատգամը ուղղեց գնահատելով ՀՕՄ-ի միօրեայ վարժարանի ուսուցչական կազմի նուիրումը, շնչտելով վարժարանին կարեւորութիւնը համայնքի կեանքէն ներս յանուն սերունդներու դաստիարակութեան:

Իր այցելութեան ընթացքին, Բարբէն Արքեպիսկոպոս հանդիպումներ ունեցաւ Հայ Կեդրոնէն ներս գործող միութիւններու ներկայացուցիչներուն, հոգաբարձութեան, եւ համայնքի զաւակներուն հետ:

Voyages HAIG Travel
2եր բոլոր ճամբորդական Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝ (514) 284-7676
3ԱՏՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԷՊՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ...
ՀԱՄԱԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ
*Նոր Յացո՛ւ՛՛ PERMIS DE QUÉBEC
Voyages Haig Travel 4150 Rue Sherbrooke Ouest suite 404A, Westmount, QC H3Z 1C2
Tel: + 1 514-284-7676 Email info@haigtravel.ca

CAMAM
3401, Olivar Asselin Montréal, Qc H4J 1L5
397, boul. des Prairies Laval, Qc H7N 2W6
45 Hallcrown Place Willowdale, On M2J 4Y4
To donate online www.camam.org

Ունկնդրեցէ՛ք Գանատայի տարածքին սփռուող հայկական ռատիոժամերը՝
ՎԱՆԳՈՒՎՐ- «Armenian Variety Show» Coop Radio 100.5 FM Երեքշաբթի երեկոները ժամը 6:00-7:00
ԼԱՄԸՄ- «Հայ Կեդրոնի Ձայն» 105.1 FM ACC Laval Radio Program Շաբաթ եւ Կիրակի առաւօտեան ժամը 7:30-9:00
ՄՈՆԹՐԵԱՆ- «Վանայ Ձայն» 1450 AM Երկուշաբթի երեկոները ժամը 8:00-10:00
ՀԱՄԻԼԹՆ- «Հայ Կեդրոնի» ռատիոժամ CFMU 93.3 FM Կիրակի առաւօտեան 10:00-11:00 cfmu.mcmaster.ca

«ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ»ԻՆ ԱՆԱԹՈՒՄ ՄԷԿ ՏԵՂԷՆ (Սփիւռքէ Մը Անդրադարձներ)

Այս յօդուածը գրուեցաւ ՀՅԴ Բիւրոյի Պաշտօնաթերթ «Դրօշակ»ի խմբագրութեան հրատարակման, եւ լոյս տեսաւ Նոյեմբեր 2023-ի թիւին մէջ:

Յարգելի խմբագրութիւն «Դրօշակ» պարբերականի,

մեծ պատիւ մը ըրած էք ինծի՝ հրաւիրելով Հայ Սփիւռքին նուիրուած Ձեր յառաջիկայ մէկ թիւին գրակցելու՝ «Կլոր Սեղան»ի մը հեռանկարով: Հրաւեր նամակին կցած էք շարք մը հարցումներ:

Շատ, նոյնիսկ աշխարհ մը ընդարձակ ասպարէզի հրաւեր է ուղղուածը:

Թէպէտ՝ պատանութենէս ընթերցած եմ Հայ Սփիւռքի մասին գաղափարախօսական եւ վերլուծական հրատարակումներ, բազմազգար էջեր: Թէպէտ՝ հատոր մըն ալ հրատարակեցի՝ «Սփիւռք. Ինքնութիւն/Այլութիւն» տիտղոսով («Բան Եւ Գիր» Մատենաշար, Մոնթրէալ, 2020), եւ հիմա կ'աշխատիմ անոր երկրորդ հատորի ներածութեան վրայ, բայց միշտ կը յիշեմ իմ հիշիկ թէ՛օլէօլեանի մէկ պատասխանը իրեն հասցէագրուած իմ մէկ եմակին, ուր գինք «Սփիւռքագէտ» անուանած էի: Պատասխանը կը խնդրականացնէր իր «Սփիւռքագէտ» մը ըլլալը: Ինք՝ որ շուրջ 40 տարիներու մտաւորական կեանք մը նուիրած էր Սփիւռքագիտութեան կալուածին: Տարիներ՝ որոնց 30-ը «Diaspora» պարբերականի հրատարակութեան: Արդ, կ'ընդառաջեմ հրաւերին՝ որպէս յետիններէն յետինը սոյն կալուածով հետաքրքրուողներուն:

Ա.

Գրակցութեան նամակը սա հաստատումով կը սկսի. «Գաղտնիք չէ, որ վերջին տարիներին ու տասնամակներին Սփիւռքի հիմնահարցերը աւելի խորացել են, փոփոխութիւններ են կրել, ինչպէս և առաջ են եկել նորերը: Միաժամանակ գրեթէ բացակայում են այս հիմնահարցերի ամբողջական, անաչառ ու խորքային քննարկումները»:

Նախ կ'ուզեմ հարց տալ՝ թէ ի՞նչ է «հիմնահարցեր» բառով հասկցուածը:

Կ'ենթադրեմ՝ նամակին հետեւած «Առաջարկ Կլոր Սեղանի/Սփիւռքի Զարգացումը» վերնագրութեան ներքեւի հարցումները եւ կցեալ կէտերը (1, Ինչպէ՞ս Սփիւռքը զարգացնել՝ ի խնդիր «իր» ինքնութեան պահպանման, Հայ դատի հետապնդման, եւ հայրենիքի հզօրացման. 2, Սփիւռքի զարգացման համար՝ ինչպէ՞ս համախմբել անոր ներուժը. մասնագիտական, երիտասարդական-ուսանողական, Հայաստանէն արտագաղթած եւ «հայ կեանքէն հեռու» մնացող զանգուածներու. 3, Ինչպէ՞ս կանխարգիլել Հայրենիքի հետ խզումը, հետեւանք՝ պարտութիւններու ու անձնատուութիւններու, Հայաստանի իշխանութիւններու Սփիւռքի նկատմամբ վարած քաղաքականութեան, ձուլման. 4, Սփիւռքի վերակազմակերպումը ինչպէ՞ս կրնայ ընթանալ կառավարման-վարչական, կրթական-մշակութային-գիտական, տնտեսական ոլորտներուն մէջ. 5, Որո՞նք կրնան հանդիսանալ գլխաւոր դերակատարները. Ազգային կուսակցութիւնները, Եկեղեցի՞ն (ընդունելով հանդերձ Հայ եկեղեցւոյ յարաբերաբար մեծ դերը, նախընտրելի պիտի ըլլար՝ «յարանուանութիւններ» բառը օգտագործել), այլեւայլ կազմակերպութիւններ, ու անհատ ազգայիններ. 6, Սփիւռքի ամրապնդման մէջ ի՞նչ դեր կրնան խաղալ ազգային ռազմավարութիւն ունեցող հայրենի պետականութիւնը, հասարակական կազմակերպութիւններն ու ստեղծագործական, կրթական ու գիտական հաստատութիւնները:

Հարց կու տամ, եւ կ'ենթադրեմ. ի՞նչ հասկնալ «վերջին տարիներ»ով ու «տասնամակներ»ով: «Վերջին տարիներ»ը՝ շատ հաւանաբար «յեղափոխութիւն» պիտակուածին հետեւող տարիներն են: Իսկ «տասնամակներ»ը՝ Արցախեան շարժումը եւ Հայաստանի վերանկախացմամբ սկսած ժամանակը: Ուրեմն, այն տասնամակներուն եւ տարիներուն մէջ «հիմնահարցեր»ը խորացեր են, փոփոխութիւններ կրեր են, եւ նորերը «առաջ են եկել»: «Վերջին տարիներին» կապակցաբար, թերեւս կարելի է ըսել՝ թէ Սփիւռքի հիմնահարցերուն վրայ գրեթէ կը բացակային ամբողջական, անաչառ ու խորքային քննարկումներ: Բայց «վերջին...տասնամակներին» կապակցաբար՝ անկարելի է ըսել: «Վերջին տարիներին» կապակցաբար, թերեւս կարելի է ըսել», գրեցի, որովհետեւ լոկ իմ հիշիկ Տէր Դուրախեանի յօդուածներն իսկ՝ կ'անդրանցնին ժխտական հաստատումը:

Հարց մը եւս. ի՞նչ ըսել կ'ուզէ՞ «գրեթէ բացակայում են այս հիմնահարցերի ամբողջական, անաչառ ու խորքային քննարկումները» հաստատումը: Ձեմ հասկնար «ամբողջական»ին ի՞նչ ըլլալը, ի՞նչ ակնկալելը:

«Անաչառ»ը ընդհանրապէս արդար կը տեսնեմ, եւ մասամբ՝ անարդար (եւ որակաւորը «մասամբ»ին մէջն է): «Խորքային»ը՝ նոյնպէս:

Կը կարծեմ, որ բացի անտեսական քննարկումներէ՝ նկատի առնուած բոլոր «հիմնահարցեր»ուն մասին ամբողջական, անաչառ ու խորքային քննարկումներու ծաւալուն աւանդ մը ունինք: Դժբախտաբար՝ բոլորն ալ լուրջեան երկրին բնակիչներ են: Անկասկած, Սփիւռքի (անուանական ամբողջութիւն մը) «հիմնահարցեր»ը նախքան Արցախեան շարժումը կային որպէս խիստ ու տագնապալի խնդիրներ: Եւ կային անոնց լուծման առաջարկներ՝ գաղափարաբանական-հրատարակախօսական գրութիւններով կատարուած, բայց նաեւ կատարուած վերլուծումներով: Յետ Շարժման, խիստ ու տագնապալի խնդիրները աւելի խորացան, աւելի բարդացան: Այնուհանդերձ՝ գաղափարաբանական-հրատարակախօսական գրութիւնները շարունակեցին իրենց ճամբաները, նոյնպէս սակաւ (այս «սակաւ»ը հատորներու շարք մը կրնայ լեցնել) վերլուծումները: Թէ՛ գաղափարաբանական-հրատարակախօսական, եւ թէ՛ վերլուծական գրութիւնները «ձայն բարբառոյ յանապատի» մնացին, եւ դեռ՝ կը մնան...ընդհանրական խլութիւնը ինչպէ՞ս լսէ:

*

«Ինչպէ՞ս զարգացնել Սփիւռքը՝ ի խնդիր իր ինքնութեան պահպանման», հարց տրուած է:

Ուրեմն՝ Սփիւռքը ունի «իր» ինքնութիւնը, որ պէտք է պահպանուի զարգացման եղանակով մը:

Բայց ի՞նչ է Սփիւռքի ուրոյն ինքնութիւնը: Ի՞նչ է Սփիւռքը:

Փակագիրով արդէն նշեցի, թէ անիկա անուանական ամբողջութիւն մըն է: (Ուրուագրած եմ անունին մեր մօտ ծագման եւ զարգացման պատմութիւնը: Կարելի է զայն գտնել «Հորիզոն» Շաբաթաթերթի յաւելում «Սփիւռքի Տարի» թիւին մէջ, լոյս տեսած 2022-ին, Հովանաւորութեամբ Գանատայի Հայոց Թեմին, է 35): Անուանական ամբողջութիւն մըն էր Սփիւռքը, իսկ այժմ՝ առեւել եւս է, մանաւանդ աւանդական Սփիւռքի վախճանէն ասդին: Արդար է ըսել, որ Արցախեան շարժումը ամբողջութիւն մը ըլլալու զգացում մը եւ գիտակցութիւն մը բերաւ, հատուածներուն միջեւ համագործակցութիւն մը յառաջացուց, թէպէտ՝ մակերեսային: Սակայն, պատուհանեալ այս օրերուն, նօսրացած են այն զգացումն ու գիտակցութիւնը, եւ յուսախաբութիւնը եւ անզօրութիւնը կը տիրէ ամենուր:

Սփիւռքը ամբողջութիւն մը չէր, եւ չէ, բայց իրականութիւն մըն էր եւ է: Բարբէն Փափագեան «ո՞ր կ'երթայ Սփիւռքը» հարցումի մը՝ հարցումով պատասխանած էր, ըսելով. - ...ո՞ր Սփիւռքը...կ'ըմբռնեմ անշուշտ որ Հայաստանէն դուրս, Խորհրդային Միութեան տարածքէն (այս մտքի գրառման օրերուն՝ այդպէս էր ընկալուած — ԳԲ) դուրս գտնուող աշխարհացրիւ հայ բազմութեանց մասին է հարցը, սակայն ստիպուած եմ հարցնելու՝ «Ո՞ր սփիւռքը...գանատակա՞նը, ամերիկեա՞նը, Հարաւային Ամերիկայի՞ սփիւռքը, Յրանսայի՞ սփիւռքը, Յունաստանի՞նը, Պարսկաստանի՞նը, Աւստրալիո՞յ սփիւռքը, Եգիպտոսի՞, Յորդանանի՞, Սուրիո՞յ, եւ Լիբանանի՞ սփիւռքը...որովհետեւ չկայ մէկ Սփիւռք. կայ՝ անուանապէս, արուեստական անուանակոչումով մը (...) մինչ իրականութիւնը, ամէն օր քիչ մը աւելի շեշտուած ձեւով կը զգացնէ, թէ Սփիւռքի զանազան գաղութները յար եւ նման չեն իրարու. Ոչ քաղաքական, ոչ տնտեսական, ոչ մշակութային պայմաններով. ոչ իսկ՝ հոգեբանութեամբ եւ մտայնութեամբ:

Յիրաւի, Սփիւռքը ամբողջութիւն մը չէր, եւ չէ: Կը կրկնեմ՝ բայց իրականութիւն մըն էր եւ է: Կրնայ ձգտել, տքնելով գէթ կրնայ հասնել կառուցային ամբողջութեան մը, այսինքն՝ ի մտի ունիմ առկայ եւ ստեղծելի կառոյցներուն ընդհանուր համագործակցութիւնը, անոնց վարչական մարմիններուն, եւ կառոյցներուն շուրջ բոլորուած եւ բոլորուող բազմութիւններուն մերձեցումը: Այո՞ կառուցային ամբողջութեան մը, եւ ոչ՝ կատարեալ ամբողջութեան, որ ընդգրկէր բոլոր հայերը...մինչեւ ծագումով ա՛յն հայերը, որոնք կամայ թէ ակամայ, գիտութեամբ թէ անգիտութեամբ հրաժարած են հայ ըլլալու «մեղք»էն, եւ կամայ թէ ակամայ, գիտութեամբ թէ անգիտութեամբ յանձնուած՝ հայ չըլլալու «նուազ մեղք»ին: Հայութիւն համարուածին մեծագոյն մասը դուրսը պիտի ըլլայ կառուցային ամբողջութեան: Այսպէ՛ս կ'ըլլայ Սփիւռքը, աւելի ճիշդ՝ այսպէ՛ս կ'ըլլայ հայ սփիւռքները (եւ ո՛չ միայն «հայ սփիւռքներ»ը) ցարդ:

Անամբողջ մը՝ ինքնութիւն կ'ունենա՞յ: Բայց

ի՞նչ է «ինքնութիւն»ը:

Թէեւ «ինքնութիւն» բառը շատ կը գործածուի, եւ սովորաբար կը թուի պարզ ըլլալ, բայց բարդ կամ «առեղծուածային» բառ մըն է, ինչպէս կ'ըսէ պրոֆ. Թէօլէօլեան: Ըստ իրեն, բարդ կամ «առեղծուածային» է՝ որովհետեւ տարբեր գիտակարգեր զայն փորձած են եւ կը փորձեն սահմանել իրենց բառամթերքով, ենթադրեալներով եւ մեթոտներով: Անիկա համաստեղութիւն մըն է, որ այլազան գործօններ կը կազմաւորեն: Այն գործօններուն սուրբ երրորդութիւնը կը կազմեն՝ տարբերութիւնը, նոյնութիւնը եւ յիշողութիւնը: Նկատի ունենալով՝ որ «ինքնութիւն» բառը անձին նոյնութեան իմաստը ունի, փորձութիւն մը պիտի ըլլար կարգը դասաւորել այսպէ՛ս՝ նոյնութիւն, տարբերութիւն եւ յիշողութիւն: Բայց հարկ է հետեւել մտաւորականին տրամաբանութեան:

Տարբերութեան գործօնը: Տարբերութիւնը ինքնութեան «հիմնաքար»ն է: Ինչո՞ւ: Իր լուսաբանութիւնը. «Իւրաքանչիւր մանուկ եւ պատանի, կամայ թէ ակամայ, որոշ չափով կ'ընդունի, կը հնազանդի, եւ ուրեմն՝ անոր ինքնութիւնը կը կառուցուի հաւաքակալութեան ու պետութեան նախընտրած կաղապարներու հետեւողութեամբ»: Այսինքն՝ իւրաքանչիւր անհատի ինքնութիւնը կը կառուցուի իրմէ դուրս ձեւաւորուած տարբերութեան, կարելի է աւելցնել նաեւ՝ տարբերութիւններու կաղապարներով: Արտաքին տարբերութեան կամ տարբերութիւններուն ձեւաւորիչ կաղապարները կը մասնակցին «անհատական ինքնութիւն» կոչուած ներքին երեւոյթին կառուցման: Այլեւս արտաքին տարբերութիւնը կամ տարբերութիւնները անհատի «սահմանին...դուրսը» չեն գտնուիր միայն, այլեւ՝ ներսը: Այս մտքին համար ինքզինքը առաջարկած է որպէս օրինակ, եւ այսպէ՛ս՝ «Ես հայ եմ, ունի՞մ հայու ինքնութիւն: Կը կարծեմ՝ այո՛: Սակայն ամերիկացի՞ եմ: Նորէն՝ այո՛. այսինքն՝ առօրեայիս ընթացքին իբր համալսարանի անգլիախօս փրոֆէսէօր, միայն մակերեսայինօրէն ամերիկացի չեմ խաղար: Ամերիկեան ինքնութիւնը զգեստ մը կամ դիմակ մը չէ միայն, որ առտուն կը հագուիմ եւ երեկոյեան կը հանեմ: Ամերիկեան որոշ արժէքներ՝ իմ ալ արժէքներս են, վարուելակերպեր՝ նոյնպէս: Այլ խօսքով՝ օտարը, տարբերը միայն դուրսը չեն, այլեւ՝ ներսը, մասնիկ ու բաղադրիչ ինքնութեան մը, որ թէ՛ հայկական է, թէ՛ ամերիկեան»:

Սփիւռքի տարտղնուած վայրերուն մէջ, հայ հաւաքակալութիւնները ենթակայ են իրենց միջավայրերու եւ պետութիւններու հոգեբանական, կրթական, ընկերային, մշակութային, քաղաքական եւ տնտեսական զօրաւոր ազդեցութիւններուն: Այն ազդեցութիւնները երկուութիւն կը ստեղծեն. անձ մը՝ որ թէ՛ հայ է եւ թէ՛ օտար, միաժամանակ: Սփիւռքի տարբեր վայրերուն մէջ ապրող հայերը՝ իրարմէ տարբեր հայեր են: Ուրեմն, կարելի է հետեւեցնել՝ թէ տարբեր վայրերու հայ հասարակութիւններն ալ՝ իրարմէ տարբեր հայ հասարակութիւններ են:

Նոյնութեան գործօնը: Անիկա այլոց հետ, հասարակութեան մը հետ յատկանիշներու, արժէքներու եւ փորձառութիւններու բաժնեկցութեան կը վերաբերի: Անհատներ «կը հաւատան», որ իրենք ուրիշներու հետ «կը կիսեն հասարակաց որոշ յատկանիշներ», արժէքներ եւ փորձառութիւններ: Անոնց բաժնեկցածները «կրնան ըլլալ ֆիզիքական, կրթական, յաճախ պատմական՝ օրինակ ցեղասպանութիւն մը, բնաջնջման վտանգը, վերապրելու փորձառութիւնը, խոցը»:

Ըստ այս մտքին՝ կարելի է ըսել, թէ Սփիւռքի տարբեր վայրերու հայ հասարակութիւններուն նոյնութիւնը կը հիմնուի հաւատքին վրայ, թէ այլ վայրերու հասարակութիւններուն հետ հասարակաց յատկանիշներ, արժէքներ եւ փորձառութիւններ «կը կիսեն»: Կը խորհիմ, որ քանի յատկանիշներ, արժէքներ եւ փորձառութիւններ յաւիտենական եւ անփոփոխ իսկութիւններ չեն, ուրեմն՝ տարբերութիւններ են, ապա՝ նոյնութեան գործօնը եւս էսպէս տարբերութեան գործօն մըն է: Նոյնութեան գործօնը անմիջականօրէն կապուած է յիշողութեան գործօնին, կ'ըսէ:

Յիշողութեան գործօնը: «Հաւաքական փորձառութիւններ, ըլլան անոնք ահաւոր, ինչպէս ցեղասպանութիւնը, կամ փառաւոր նուաճումներ, միայն զանոնք ապրող սերունդի փորձառութիւններ չեն», գրած է: Պատմաններու եւ պատմագրութեան «զօղուած ճիգերու շնորհիւ»՝ փորձառութիւններու յիշողութիւնը կը հիմնաւորէ այլ սերունդներու յիշողութիւնը, գոր ամերիկեան մասնագիտական լեզուն՝ «postmemory» կ'ան-

Սեդան... Շար. էջ 8
ԳԱՌՆԻԿ Ա. Ք. Գ.

ՍՓԻՒՌԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ

Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան պաշտօնա-
թերթ «Դրօշակ»-ի 2023-ի նոյեմբերի թիւը նուիր-
ուեցաւ Սփիւռքի զարգացման, ձեռնարկ մը արձագանգը
հանդիսանալով Մեծի տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս
Արամ Ա.-ի կատարած կոչին անցնող տարուան
սկիզբը՝ ի խնդիր Սփիւռքի վերակազմակերպման:
Առ այդ կազմակերպուեցաւ գրաւոր կլոր սեղան մը,
որուն մասին գաղափար մը տալու համար այստեղ կը
ներկայացնենք պաշտօնաթերթի նախաբանը, որոշ
կրճատումներով, եւ եզրափակիչ յօդուածը, որ ստո-
րագրուած է Վրէժ-Արմէնի կողմէ: Պաշտօնաթերթի
այդ թիւը կարելի է կարդալ <https://www.droshak.am>
կայքէջին վրայ:

«Հորիզոն»

Վերջին ողբերգական իրադարձութիւններէն
ամիսներ առաջ խմբագրութիւնս դիմեց խումբ կը
մտաւորականներու՝ միասնաբար բնակարան համար
Սփիւռքի զարգացման խնդիրները, որոնք միայն
Սփիւռքի խնդիրները չեն անկասկած, այլ համայն
հայութեան: Պատասխանները ստացուած էին այդ
իրադարձութիւններէն իսկ առաջ, բէւե չէր անտես-
ուած անոնց հաւանականութիւնը:

Այս փուլին մեր գրուցակիցները հանդիսացան
Վիգէն Արքեպիսկոպոս (Մոնթրէալ), Հերմիէ Աւագեան
(Ստեփանակերտ - այժմ Երեւան), Վազրիկ Բա-
սիլեան (Ասիւրն), Տէր Գառնիկ աւ. Բա. Գոյունեան
(Մոնթրէալ), Սուգան Խարտալեան (Սթոնհոլմ), Վար-
դան Յակոբեան (Երեւան), Իշխան Զիֆթեան (Համ-
պուրի), Զարմիկ Պօղիկեան (Հալէպ), Յարութ Սա-
տուեան (Լոս Անճելէս):

- Ուղարկուեցան հետեւեալ հարցումները.
1. Ինչպէ՞ս զարգացնել Սփիւռքը
 2. Ինչպէ՞ս համախմբել Սփիւռքի ներքին այդ զար-
գացման համար
 3. Ինչպէ՞ս կանխարգիլել Հայրենիքի հետ խզումը՝
 4. Ինչպէ՞ս կրնայ ընթացաւ Սփիւռքի վերակազմա-
կերպումը
 5. Որո՞նք կրնան հանդիսանալ գլխաւոր դերակա-
տարները
 6. Ի՞նչ դեր կրնան խաղալ Սփիւռքի ամրապնդման
մէջ ազգային ռազմավարութիւն ունեցող հայրենի
պետականութիւնը, հասարակական կազմակերպու-
թիւններն ու ստեղծագործական, կրթական ու գիտա-
կան հաստատութիւնները:

Յաջորդ փուլին կլոր սեղանի ներկայ հրապարա-
կումը պիտի դրկուի մամուլին ու այլ մտաւորական-
ներու, եւ անոնց, ինչպէս նաեւ մեր ընթերցողներու
հակադրութիւնները ի մի պիտի բերուին «Դրօ-
շակ»-ի հետագայ թիւի մը կամ թիւերու մէջ:

Այս բոլորը, սակայն, պէտք է յանձնուին պա-
տասխանատու անձանց, մարմիններու եւ հաստատու-
թիւններու ուշադրութեան՝ որպէսզի այստեղ արտա-
յայտուած նկատողութիւններն ու թելադրութիւնները
չմնան լոկ «ձայն բարբառոյ յանապատի» եւ մեր այս
նիգն ալ չդառնայ պարզապէս «պարապ վախտի խա-
ղալիք»...

«Դրօշակ»-ի խմբագրութիւն

ԱՄՓՈՓԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ի՞նչ կրնանք եզրակացնել կլոր-սեղանի մեր այս
անդրանիկ փորձէն:

Առաջին հերթին՝ Սփիւռքի կազմակերպումը կամ
վերակազմակերպումը պէտք է միշտ մնայ մեր օրակար-
գին վրայ:

Երկրորդ հերթին՝ մենք պարտաւոր ենք տեւաբար
քննարկման նիւթ դարձնել Հայ կեանքի ու զայն լաւա-
գոյնս վարելու մեր փորձառութիւնը, աւանդութիւն-
ներն ու ներկայ մտեցումները՝ կարենալու համար քայլ
պահել ազգի ժամանակակից իրավիճակին հետ ու հաս-
նելու համար անոր կարիքներուն:

Մեր գրուցակիցները մեծ մասամբ դաշնակցական
ընկերներ են, իսկ անկուսակցականներն ալ հաւանա-
բար անձանց ըլլալու չեն մեր կուսակցութեան ըլլա՛յ
նպատակներուն, ըլլա՛յ գործելակերպին: Կրնանք ան-
վարան ըսել, որ բոլորն ալ՝ ոմանք առաւել, ոմանք
նուազ, դժգոհ են ներկայ իրավիճակէն. նոյնիսկ կայ
մտավախութիւն, որ իբր հաւաքականութիւն անկարող
կրնանք ըլլալ բան մը բարեփոխելու: Այդ սակայն ար-
դէն դուրս կու գայ անհատական տեսակէտներու ոլոր-
տէն ու կը դառնայ մեր՝ նոյն այդ հաւաքականութեան
պարտաւորութիւնը, որուն համար ալ, անկասկած՝ այս
կլոր-սեղանի նախաձեռնութիւնը:

Այստեղ յատակացնենք. մենք կրնանք խօսիլ մեր
կուսակցութեան մասին եւ արտայայտուած յաճախ ար-
դար, երբեմն ալ գուցէ անարդար դիտողութիւնները
կրնանք ուղղուած նկատել նախ եւ առաջ մեզի, թէ՛ եւ
ոչ ոք յակնդէ-անուանէ Դաշնակցութեան կ'ակնարկէ՝
սակայն համոզուած ենք, որ այդ դիտողութիւնները
կ'առնչուին նաեւ բոլորին, ու մեր ցանկութիւնն է, որ
բոլորն ալ՝ այլ կուսակցութիւններ, միութիւններ թէ՛
հաստատութիւններ արտայայտուին, հակադրեն այս
կլոր-սեղանին, շարունակուի բազմաձայն այս զրոյցը
եւ արդիւնքի հասնի, ունենայ բարեբար իր հետեւանք-
ները:

Ի՞նչ կ'ըսեն մեր գրուցակիցները:

Սփիւռքը բազմաշերտ է ու բազմաբնոյթ: Ան կը
բաղկանայ իրարմէ տարբեր ու հետզհետէ աւելի այլա-
դանուող մասերէ՝ հետեւանք մեր բնակած երկրներու
ընկերային ու այլ պայմաններուն. տարբեր՝ իրենց մե-
ծութեամբ, հնարաւորութիւններով: Նաեւ ներկայիս
կան երկու հակադիր զանգուածներ՝ Յեղասպանութենէն
վերապրածներու եւ անոնց շառաւիղներուն կերտած մե-
զի ծանօթ «Սփիւռք», եւ Հայաստանէն արտագաղ-
թածներու արտերկիրը: Մեծ մարտահրաւէր մը կը հան-
դիսանայ այս երկուքին մերձեցումն ու երկրորդին հա-
մարկումը ազգային կեանքին:

Այս իրականութեան մէջ Սփիւռքի ինքնութեան
մը պահպանումը, եթէ կարելի է նման ինքնութիւն մը
երեւակայել, նոյնպէս կարեւոր մարտահրաւէր մըն է
մեր կազմակերպութիւններուն համար:

Սփիւռքի զարգացումը կը կարօտի ամենէն առաջ
սոյն իրողութեանց գիտակցումին, ապա կառավարման
նոր ըմբռնումներու՝ ըլլա՛յ քաղաքական, ըլլա՛յ տնտե-
սական, ըլլա՛յ կրթական-մշակութային մարզերէն ներս,
կը կարօտի մանաւանդ մեր մարդկային թէ՛ նիւթական
ներուժը ըստ այնմ զարգացնելու եւ օգտագործելու նոր

ռազմավարութեանց:

Կ'առաջարկուի, ի միջի այլոց՝
- Ինքնութիւնը հիմնուած ըլլայ մեր հինէն եկած
գրական, պատմական ու մշակութային երկերու բովան-
դակութեան, մեկնութեան եւ փոխանցման վրայ.

- Հայկական ինքնութիւնը նաեւ ամրակայել մա-
նուկներուն մէջ՝ հինգ զգայարաններու իսկ ճամբով
մտերմացնելով զիրենք Հայ մշակոյթին հետ.

- Ուսումնական ծրագրերուն մէջ ներառել ազգա-
յին կրթութիւնը.

- Աշխատիլ իւրաքանչիւր Հայ անհատի ներուժը
միաւորել ընդհանուրին հետ.

- Ուժերու համախմբումը կ'ենթադրէ գաղափար,
օրակարգ, համոզում, փոխանցում, կարողութիւն, հետե-
ւողականութիւն.

- Օգտուիլ Սփիւռքի մասնագիտական ներուժէն,
թէ՛ զայն մասնակից դարձնելով մեր կազմակերպու-
թիւններու գործելակերպն ու գործունէութիւնը արդի-
ացնելու եւ թէ՛ զարկ տալով Հայրենիքի յառաջդիմու-
թեան.

- Լսել նոր սերունդը ի՛նչ լուծումներ կ'առաջադ-
րէ՝ իր տեսլականներուն համապատասխան.

- Նպաստել ծնունդներու աճին.

- Սերնդափոխութիւնը նկատի առնել կազմակեր-
պական կառոյցներու հիմքին իսկ մէջ.

- Կրկնակի քաղաքականացնել Հայկական կազմա-
կերպութիւնները.

- Վերամաստաւորել Սփիւռքի գոյութիւնը արդ-
իացանելով համահայկական ռազմավարական պատու-
մը կամ առասպելը՝ Հայաստանի անվտանգութիւնն ու
Սփիւռքի հզօրացումը նկատի առնելով.

- Սորվիլ կատարուած աշխատանքը գնահատել իր
արդիւնքէն դատելով.

- Թէ՛ եւ հայրենի հողը իր հոգեբանական անուրա-
նալի դերը կրնայ ունենալ, ինչպէս ունեցած է դարերէ ի
վեր, բայց հայրենի ազգապահպան պետութեան մը բա-
ցակայութեան, Սփիւռքը պարտաւոր է իր զարգացումը
անկախ պահել, հաւատարիմ՝ նոյնպէս դարաւոր իր
ինքնապահպանման աւանդներուն, ամրակայել պատ-
մական յիշողութիւնը՝ առանց անտեսելու Հայրենիքի
հետ գործակցելու հնարաւորութիւնները:

- Մշակել արեւմտահայ մշակոյթը խթանելու ծրա-
գիր, շեշտել արեւմտահայերէնի կարեւորութիւնը, զայն
երկրորդ պետական լեզու հռչակել տալ Հայաստանի
ազգային իշխանութիւններուն, օգնել, որ հայրենա-
դարձ արեւմտահայերը շարունակեն իբրեւ այդպիսին
սպրիլ հոն.

- Սփիւռքի զարգացումը թէ՛ ընդհանուր առմամբ
Հայաշխարհի՝ զարգացումը միայն ընդհանրական հա-
մագործակցութեամբ կրնայ ընթանալ, իսկ համաս-
փիւռքեան վերին մարմին մը, եթէ կարելի ըլլայ կեան-
քի կոչել, կազմուած ըլլալու է բոլորին ատակ ներկայա-
ցուցիչներէն:

Յաջորդ փայլերը

Սոյն կլոր-սեղանին մասնակիցները, իրենց դիտո-
ղութիւններուն կողքին, նշած են վերոյիշեալ առա-
ջարկները առանց միբճուելու անոնց մանրամասնու-
թիւններուն մէջ: Մենք պիտի խրախուսենք զանոնք, որ
անոնք եւ ասկէ ետք արտայայտուողները աւելի յստակ
բանաձեւումներով զարգացնեն իրենց մտքերը, որոնք
հետզհետէ կրնան դրուիլ պատկան մարմիններու եւ ժո-
ղովներու օրակարգերուն վրայ, կրնան եւ ծնունդ տալ
նոր նախաձեռնութիւններու:

Այլապէս ի գուր փորձ մը կը մնայ մեր այս ճի-
գը: Աշխատինք, որ իրապէս արդիւնաւէտ ըլլայ ան:

ՎՐԵՃ-ԱՐՄԷՆ

www.horizonweekly.ca
facebook.com/pages/horizonweekly
@horizonweekly
YouTube – Horizon Weekly TV

CAMAM
3401, Olivar Asselin, Montréal, Qc H4J 1L5
397, boul. des Prairies, Laval, Qc H7N 2W6
45 Hallcrown Place, Willowdale, On M2J 4Y4
To donate online www.camam.org

ADVERTISE YOUR BUSINESS HERE
ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ ՄԵՋ «ՀՈՐԻԶՈՆ»Ի
ՁԵՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԴԻՄԵՅԵԸ՝ ԺԱԳ ՎԱՐՊԵՏԵԱՆԻՆ
**CALL JACK VARBEDIAN
(416) 722-9225**

«Հայ Ժողովրդից Աւելի Խաղաղասէր Ժողովուրդ Չկայ Եւ Մենք Դեմ Չենք Խաղաղութեանը, Բայց Ոչ Ի Հաշիւ Մեր Գոյութեան». Հարցազրոյց Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Խաժակ Մկրտիչեանի հետ

Ստորեւ, լոյս կ'ընծայենք հարցազրոյց մը կատարուած, Դեկտեմբերի 7-ին Հ.Յ.Դ.-ի Ա.Մ.Ն. արեւմտեան շրջանի պաշտօնաթերթ «Ասպարէզ»-ի (հարցազրոյցը վարեց՝ Նանէ Աւագեան) կողմէ, Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Խաժակ Մկրտիչեանի հետ:

Հ.- Ընկեր Մկրտիչեան, համայն հայութեան ուղղորդութիւնն այսօր ուղղուած է արցախահայութեան խնդիրներին: Արցախի ռազմաքաղաքական մի շարք գործիչներ Բարձուի բանտերում են՝ այդ թւում նաեւ Արցախի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի նախագահ, Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Դաւիթ Իշխանեանը: Արցախի գերեզմարուած ղեկավարների իրաւական պաշտպանութեան առումով Հ.Յ.Դ-ն ի՞նչ աշխատանքներ է իրականացնում:

Պ.- Բնական է, որ Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Դաւիթ Իշխանեանի գերեզմարուած լինելն առանձնայատուկ նշանակութիւն ունի մեր համար, սակայն չենք ցանկանում նրան զատել միւս գերեզմարուածներից, եւ հարցը դիտում ենք ամբողջութեան մէջ: Ութ ռազմաքաղաքական ղեկավարների գերեզմարման փաստը մեր համար բնական մեծ հարուած է՝ ուղղուած Արցախի Հանրապետութեան խորհրդանիշին. այդ հեղինակաւոր դէմքերը կանգնած էին Արցախի Հանրապետութեան ծնունդի ակունքներում, եւ շատ մեծ դեր են ունեցել ստեղծելու այն նախանձելի ժողովրդավարական միջոցառումն ու կացութիւնը, որտեղ արցախահայութիւնը վայելում եւ արարում էր իր հայրենի հողում: Այսօր իրենց գերեզմարուածութիւնը մենք ընկալում ենք իբրեւ մեծ հարուած՝ ուղղուած արցախահայութեան ինքնորոշման եւ ժողովրդավարութեան արտայայտած կամքի ուղղութեամբ: Շատ զայրոյթ պատճառով է, որ ահաբեկչական վարչախումբը ունեցող երկիրն Ալիեւի գլխաւորութեամբ, ուղղակի համարձակուած է Արցախի ժողովրդավարութեան ծնունդ Արցախի ղեկավարներին ինչ-որ ահաբեկչական ամբաստանութիւններ ներկայացնել: Այստեղ նաեւ տարօրինակ, ընդվզեցուցիչ եւ անհասկանալի է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի երեք երկրների լուծութիւնը, որոնք մինչեւ երէկ դեռ ամբերիկեան բեւջներով Արցախի Հանրապետութեանը գումարներ էին յատկացնում, այցելութիւններ էին կատարում Արցախ, Մինսկի խմբի համանախագահները բանակցութիւններ, խորհրդատուութիւններ, հանդիպումներ էին ունենում արցախցի գործիչների հետ: Ադրբեջանի կողմից այդ գործիչներին ուղղուած ահաբեկիչի ամբաստանութիւնն արժէ նկատել նաեւ ուղղուած է նշուած երկրներին, որոնք, ի վերջոյ եթէ եզրակացնենք, նշանակում է, որ Ֆինանսաւորում կամ օջակցում էին ահաբեկչական կառոյցի, ինչն այդպէս չէ: Իրենց լուծութիւնը զայրոյթ է առաջացնում, քանի որ պէտք է նախ իրենք տէր կանգնեն իրենց սկզբունքներին, որ ժողովրդավարութեան շատագուրներ են, մարդու իրաւունքների պաշտպանութեան կարգախօսներով անստուգում, իսկ այստեղ՝ ժողովրդավարութեամբ արտայայտուած արցախահայութեան ժողովրդավար կամքի արտայայտութիւնն հանդիսացող ղեկավարների գերեզմարման հարցում լուռ են: Հ.Յ.Դ-ն փորձում է հանդիպումներում այս փաստն առաջ մղել, եւ ինչ որ ձեւով նրանց պատասխանատուութեան հրաւիրել, որ տէր կանգնեն այդ սկզբունքներին, եւ հնարաւորինս, ճշգրտաբան ինքնորոշումով փորձեն ազատ արձակել մեր գերեզմարուած անձանց:

Միւս դժուարութիւնն այն է, որ Ադրբեջանի օրէնքը թոյլ չի տալիս զբոսից փաստաբան հրաւիրել, եւ պահանջ են ներկայացնում, որ այդ փաստաբանն Ադրբեջանի քաղաքացի պէտք է լինի, որի արդարամտութեան հարցում շատ մեծ կասկած կարող է առաջանալ, թէ ինչպէս կարող է ադրբեջանցի փաստաբանը պաշտպանել արցախահայ ղեկավարի, դա արտուրդ (անհեթեթ) է: Հ.Յ.Դ-ն փորձում է մարդու իրաւունքների դրօշակակիր կազմակերպութիւններում ճնշումներ բանեցնել, որ կարողանանք Արցախի ղեկավարներին ազատել:

Հ.- Հ.Յ.Դ-ն Արցախի պետական համակարգի պահպանումը յայտարարել է առաջնայնութիւն, որը կարելու է լծակ է եւ արցախահայութեան իրաւունքների ամրապնդման, եւ յետագայում վերադարձի իրաւունքի համար: Ի՞նչ աշխատանքներ էք իրականացնում համակարգի պահպանման, Արցախի ապագայի ուղղութեամբ:

Պ.- Հ.Յ.Դ-ն Արցախի խորհրդարանում ներկայացուած ուժ է, եւ այսօր Հայաստանում են գտնուում Արցախի Հանրապետութեան նախագահը, գերագոյն դատարանը, եւ առնուազն համակարգը պահպանելու նպատակն ու ճիշդ մեր համար շատ կարեւոր են, այն իմաստով, որ արցախահայութիւնը յանկարծ չցրուի, եւ

ունենանք այդ ինստիտուտները (հիմնարկները), որոնք լիազօրուած են արցախահայութեան անուանով խօսելու: Մեր համոզմամբ, Արցախի խնդրի էջը փակուած չէ, եւ այդ էջը բաց պահելու առաջին նախադրեալը՝ այդ ինստիտուտները պահպանելն է, որպէսզի ժողովրդավարութեամբ ընտրուած այդ օղակները լիազօրուած լինեն Արցախի հարցի արձարձման եւ պահպանման:

Միաժամանակ, այսօր ցաւալիօրէն կարելի է նկատել, որ ՀՀ իշխանութիւնները այդ գծով վերապահ են, եւ տեղ-տեղ նաեւ արհեստական դժուարութիւններ են փորձում առաջացնել, որ մեր համար անընդունելի եւ ապագային քայլ է, որովհետեւ այդ միտումն առաջնորդում է միայն Արցախի էջի փակման. եթէ արցախահայութիւնը Հայաստանում ցրուի եւ աւելի վատ՝ Հայաստանից էլ դուրս գայ, նշանակում է մէկանգամ եւ ընդմիջւո՝ Արցախը կորցնելու խնդրի հետ հաշտուել ենք: Արցախի պետական ինստիտուտները պէտք է պահպանել, որովհետեւ նրանք դեռ անելիք ունեն արցախահայերի իրաւունքների պաշտպանութեան հարցում, եւ դա մեր հասկացողութեամբ՝ ինքնորոշման իրաւունքի հարցն է: Յեղասպանութեան հետեւանքով բռնի տեղահանուած եւ հայաթափուած Արցախի հարցն ամբողջ իրաւական ենթահող կարող է ծառայել վերագարծի իրաւունքի պահանջին, իբրեւ հատուցում, իբրեւ լուծում, եւ Արցախն ամէն իրաւունք ունի իր վերագարծի հարցն արձարձելու, բայց ոչ այն պայմաններում, որ ապրեց շրջափակման տասը ամիսների ընթացքում կամ սեպտեմբերեան յարձակումների ժամանակ:

Այդ բոլոր իրադարձութիւններն եկան համոզելու, որ եղած երաշխիքները չեն ապահովում արցախահայութեան իր հողում մնալու անվտանգութիւնը: Այս պահին, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի երկու համանախագահ երկրները՝ ԱՄՆ-ն եւ Ֆրանսիան շատ կրաւորական, եւ իրական գետնի վրայ լծակներ չունեցող կարգավիճակում են, իսկ իրական լծակներ ունեցող Ռուսաստանն իր դերը չկատարեց արցախահայութեան անվտանգութեան իմաստով: Ուրեմն, վերագարծի հարցը շատ սերտօրէն առնչուած է միջազգային անվտանգային երաշխիքների ստեղծման հետ: Առանց դրա, որեւէ մէկը չի կարող պատկերացնել, որ արցախահայութիւնը կարող է իր հայրենի բնօրրանի վրայ ապրել Ալիեւի բռնապետական եւ ահաբեկչական վարչախմբի ներքոյ: Որքան էլ վերջինս փորձի իր քարոզչական միջոցներով խօսել համարկման մասին՝ դա որեւէ պայմանով երաշխիք չի կարող լինել արցախահայութեան անվտանգութեան, այն դէպքում, երբ նոյն Ադրբեջանի քաղաքացիները հայածանքի եւ ամէն տեսակ կտտանքի են ենթարկուած:

Հ.- Եթէ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը չգործեց որպէս անվտանգային երաշխիք, ի՞նչ այլ տարբերակներ էք դիտարկում:

Պ.- Մինչեւ այսօր Մինսկի խումբը Արցախի հիմնահարցի լուծման միակ լիազօրուած միջազգային ինստիտուտն է, որը չաշխատեց: Աշխարհաքաղաքական այսօրուայ ընդհանուր դասաւորումներում, Հայաստանի պետութիւնն ու քաղաքական ուժերը ամէն ջանք պէտք է թափեն Մինսկի խմբի աշխուժացման եւ հասնեն նրանց պարտաւորութիւնների ստանձնմանը: Այդ ուղղութեամբ աշխատանք տանելու համար, համոզուած ենք, որ ՀՀ արտաքին քաղաքականութեան մէջ ճշգրտումներ պէտք է կատարուեն, որովհետեւ այն ինչ-որ ՀՀ իշխանութիւնները ներկայում վարում են իբրեւ արտաքին քաղաքականութիւն՝ բացարձակապէս չի բխում մեր ազգային շահերի հետապնդման ուղղութիւնից, հակառակը՝ քայլ առ քայլ փչացւում են մեր բոլոր յարաբերութիւնները տարածաշրջանում մեր քիչ թէ շատ դաշնակիցների հետ, եւ նրանց փոխարէն, գետնի վրայ այլ ազդեցիկ դաշնակիցներ չկան: Մեր միակ այլընտրանքն այս պարագայում Թուրքիան է, սակայն այս երկրի պատմական վերաբերմունքը Հայաստանի եւ հայութեան նկատմամբ գոնէ մենք սփիւռքահայերս շատ լաւ գիտենք: Դրա համար, Թուրքիան չի կարող որեւէ մէկ պարագայում Հայաստանի հետ բնականոն յարաբերութիւնների թեկնածու լինել: Այդ ուղղութիւնը մեր համար անհասկանալի է:

Հ.- Հ.Հ. արտաքին քաղաքականութեան ի՞նչ ճշգրտումների մասին է խօսքը:

Պ.- Հ.Յ.Դ.-ն ընդհանրապէս տարածաշրջանը բաժանում է երկու ռազմավարական գծի: Թուրքիա-Հայաստան-Ադրբեջան՝ հորիզոնական գիծն է, եւ ուղղահայեաց գիծը՝ Իրան-Հայաստան-Վրաստան-Ռուսաստան: Մեր համոզմամբ, որը զուտ հայկական կողմնորոշման մեկնակէտն է, ուղղահայեաց գիծը քիչ թէ

շատ համընկնում է հայկական շահերի հետ, սակայն դա բացարձակ իմաստով չենք ասում, որ հակադրուի արեւմուտքի հետ: Մեր պատկերացմամբ, կարելի է հաշտեցումներ գտնել, հաւասարակշռութիւն պահպանել արեւմտեան քաղաքականութեան եւ ուղղահայեաց գծի միջեւ: Մի բան, որ այսօրուայ իշխանութիւնները հակառակն են անում՝ այնպէս են անում, որ այսօր հակադրուող արեւմուտքի ու Ռուսաստանի կիզակէտը դառնայ Հայաստանը, ինչն աւերիչ հետեւանքների կարող է լինել: Այն ինչ եղաւ Արցախի պարագայում, կարող է նոյնը պատահել Հայաստանի դէպքում, եթէ այս քաղաքականութիւնը շարունակուի:

Հ.- Ձեր նշած ուղղահայեաց գծում առկայ Ռուսաստանից հայ հասարակութեան շրջանում մեծ հիասթափութիւն կայ՝ պայմանաւորուած Հայաստանի եւ Արցախի նկատմամբ այդ երկրի վերջին շրջանի կեցումով: Ի՞նչ երաշխիքներ կան, որ Մոսկուան այլ դիրքորոշում կ'որդեգրի:

Պ.- Մեր կարծիքով, Հայաստանի ու հայ ժողովրդի շահերի պաշտպանութեան միակ երաշխիքը կարող ենք լինել մենք, այսինքն՝ մեր սեփական ուժերին վստահելով, մեր շահերը հաշուի առնելով պէտք է առաջնորդուենք: Սակայն չես կարող իհարկէ կղզիացած ապրել, եւ պէտք է առնչուես եւ տարածաշրջանի հետ, եւ միջազգային քաղաքական կենտրոնների հետ: Քաղաքականութեան միտքն ու իմաստն է խորքի մէջ փնտռել այն եզրերը, որոնք քո սեփական շահը կը համընկնեցնի այլ շահերի հետ: Այսօր, կարելի է ասել, որ Ռուսաստանը, միւս երկրների նման, իր սեփական շահերն է հետապնդում, եւ ցաւալիօրէն դրանք այսօր համընկնում են Ադրբեջանի շահերի հետ: Սակայն այստեղ կայ նաեւ Ռուսաստանին վանելու ՀՀ իշխանութիւնների վարած քաղաքականութիւնը, եւ սա էլ աւելի է նպաստում Ռուսաստան-Ադրբեջան մերձեցման, եւ այդ առիթից Ադրբեջանը շատ վարպետօրէն օգտուած է՝ ու այս ամէնի արդիւնքն իբրեւ չարիք անդրադառնում է ՀՀ-ի վրայ:

Ձի կարելի հարկեր տոկոսով չէզոքացնել Ռուսաստանի հետ շահերի հետապնդման հարցը, ուղղակի խնդրել պիտի լինի հայկական շահերի համադրուած ռուսականի հետ, իսկ այդտեղ հնարաւորութիւններ կան, եթէ ՀՀ քաղաքականութիւնը հրաժարուի Արեւմուտք-Ռուսաստան հակադրութիւնը դէպի Հայաստան բերելուց, կամ Ռուսաստանի համար նոր ճակատ բացելուց: Մինչդեռ ՀՀ իշխանութիւններն իրենց կողմից այն զարգացնելու ճիշդ չեն անում, եւ հակառակը՝ ամէն ջանք թափում է, որ արդէն իսկ գոյութիւն ունեցող Արեւմուտք-Ռուսաստան հակադրութիւնում Հայաստանը բախման թատերաբեմ դառնայ: Գուցէ դէպի Ռուսաստան Հայաստանի նախկին կողմնորոշման վերականգնումը չլինի, որովհետեւ նոր աշխարհաքաղաքական իրականութիւն է, ռուսներն էլ շահեր ունեն կասպից ծովում, յարաբերութիւններ Թուրքիայի հետ՝ Սիրիայի եւ Լիբիայի տարածքներում: Այդ մեծ քաղաքականութեան մէջ մեր դերակատարութիւնը սահանափակ է, բայց մեր ազգային շահերից ելնելով, կարելի է Ռուսաստանի եւ Իրանի հետ յարաբերութիւնները վերականգնել, եւ դրական դարձնել՝ առանց հարուածելու այն յարաբերութիւններին, որ արդէն ունենք Արեւմուտքի հետ՝ ԱՄՆի, Ֆրանսիայի եւ այլ երկրների:

Հ.- Արարախարայելական, ուկրաինական հակամարտութիւնների պայմաններում Հայաստանը շարունակում է բախման հնարաւոր հարթակ հանդիսանալ:

Պ.- Գուցէ համաշխարհային լրատուական հոսքերում այս հակամարտութիւններն ինչ-որ չափով աւելի շատ են արժարժուած, սակայն դա չի նշանակում, որ Հայաստանում դա հնարաւոր չէ: Ցաւալին այն է, որ հակադրուող ուժերի բախումները տեղի են ունենում Հայաստանի տարածքում եւ Հայաստանի շուրջ՝ սակայն առանց Հայաստանի դերակատարութեան, այսինքն՝ մեր ճակատագիրը որոշուած է առանց Հայաստանի մասնակցութեան, եւ եթէ մեղաւորներ փնտռելու խնդիր կայ, ապա իրավիճակը պարզապէս արդիւնք է մեր վարած քաղաքականութեան: Գարեգին Նժդեհը լաւ խօսք ունէր՝ ասում էր. «Վայ այն ժողովրդին, որ իր գլխին եկած չարիքների պատճառն ուրիշների մէջ էր փնտռում»: Ի վերջոյ, մենք ենք մեր գլխին եկած չարիքների պատճառը:

Հ.- Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ կարծես բեկում կայ՝ ՀՀ իշխանութիւնները խօսում են խաղաղութեան պայմանագիր ստորագրելու մասին: Հ.Յ.Դ.-ն ի՞նչ դիրքորոշում ունի այս հարցի վերաբերեալ:

Lemkin Institute calls on U.S., Israel's allies to guarantee due process for Jerusalem Armenians

NEW YORK — The Lemkin Institute for Genocide Prevention said on December 12 that it is deeply concerned by threats to the integrity of the Armenian Quarter in East Jerusalem.

“We call on the United States and other close allies of Israel to take it upon themselves to guarantee the Armenian community due process in this land dispute. The global Armenian community has already lost one important historical land this fall — Artsakh (Nagorno-Karabagh), which was forcibly depopulated when Azerbaijan invaded, massacred Armenians, and terrorized almost the entire Armenian population into fleeing. The Armenian people cannot lose another,” said the Lemkin Institute in a statement.

The Armenian Quarter makes up about one-sixth of the city of Jerusalem. It is 1,600 years old, dating back to the reign of Roman Emperor Constantine. The first settlement of Armenians in Jerusalem predates even Constantine, with Armenians having settled in Jerusalem as early as the first century BCE when the Armenian Empire controlled nearby territories in Syria. Although the Armenian population in Jerusalem today is very small, the Armenian Quarter remains an important part of the Armenian Diaspora presence as the oldest remaining living diaspora of Armenians. The Quarter houses a diocese of the Armenian Apostolic Church.

In July 2021, the Armenian Patriarchate signed an agreement to lease a significant plot of land (called the “Cow’s Garden”) to Australian developer Danny Rubenstein for 98 years at a low annual rent of a few hundred thousand dollars per year. Rubenstein planned to build a luxury hotel on the site, necessitating the destruction of many of the existing buildings.

Baku sets up ‘single investigative team’ for former Artsakh leaders’ cases

BAKU — Azerbaijan announced that it has established a “single investigative team” in connection with the prosecution of former Artsakh leaders who were arrested following Azerbaijan’s attack on Artsakh that led to the mass exodus of more than 100,000 residents to Armenia.

“A single investigative team has been established in the General Prosecutor’s Office regarding separatists detained in the Karabagh [(Nagorno-Karabagh)] region of Azerbaijan,” said Azerbaijan’s Prosecutor General Kamran Aliyev, according to the APA news agency.

Artsakh’s former presidents Arakady Ghukasian, Bako Sahakian and Arayik Harutyunyan, as well as Artsakh Parliament Speaker Davit Ishkhanyan were

The deal came as a shock to the local community, the greater Armenian Diaspora, and Palestinian authorities, the latter of which felt as if the deal encroached on their own sovereignty. It also raised eyebrows due to its asymmetric rewards.

In response to this opposition, the Patriarchate announced on November 1, 2023, that it would be canceling the deal. However, Danny Rubenstein’s company, XANA, has refused the Patriarchate’s cancellation. It has brought bulldozers to the site and is beginning construction in the Cow’s Garden area.

Local Armenians have responded to the destruction of Cow’s Garden with peaceful protests in the form of public gatherings and a sit-in where construction had begun.

Israeli police and civilians have met these protests with violence, using dogs and firearms to intimidate the peaceful protestors. Danny Rubenstein and George Warwar, Chairman and Director of XANA International, appear to be using force and intimidation to deter the Armenian community from attempting to protect its land.

The cultural heritage of the Armenian Quarter of Jerusalem must be safeguarded from the developers and the armed settlers who are enabling them, ostensibly with the aim of creating a homogenized Jewish ethnostate in Palestinian territories.

“We stand with the Armenian community as they continue to resist the development of this land through peaceful demonstrations and by refusing to leave the premises. The Armenian community has already lost one significant historical community in Artsakh/Nagorno-Karabagh this year. It must not lose another,” said the Lemkin Institute.

among the officials who were arrested. They, as well as two high-ranking military leaders, Artsakh’s former State Minister Ruben Vardanyan and Artsakh’s former foreign minister David Babayan — who turned himself in — were sentenced to four-month pre-trial detention.

The leaders, who are being called “separatists” by Azerbaijan, have been charged with a slew of crimes, and are accused of inciting so-called genocide against Azerbaijan during the 1990’s and the 2020 War.

“The people of Azerbaijan will be fully informed about the course of this investigation and its results. We will provide it. After the investigation, the case will be sent to court,” said Azerbaijan’s Prosecutor General.

ANCC stands in solidarity with the people of Artsakh, recognizing their fundamental right to self-determination and freedom

STATEMENT ON INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS DAY

OTTAWA—The Armenian National Committee of Canada (ANCC) issued the following statement on December 10, the International Human Rights Day:

“On this significant occasion of International Human Rights Day, the Armenian National Committee of Canada (ANCC) extends its heartfelt greetings to all individuals and organizations dedicated to the promotion and protection of fundamental human rights worldwide. This day serves as a poignant reminder of the shared responsibility we bear in upholding the principles of justice, dignity, and equality for all.

“Throughout the year 2023, the indigenous Armenians of the Republic of Artsakh (Nagorno-Karabagh) faced unprecedented challenges, enduring unspeakable hardships that demand our immediate attention and unwavering commitment to justice. The Armenians of Artsakh found themselves subjected to a 10-month inhumane blockade, exacerbating their already challenging circumstances. The situation escalated further on September 19 when Azerbaijan launched a major military aggression, forcing over 100,000 ethnic Armenians to flee their ancestral land forcibly.

“The Armenian National Committee of

Canada stands in solidarity with the people of Artsakh, recognizing their fundamental human right to self-determination and their right to live a life of freedom and dignity. The forced displacement and ethnic cleansing they have experienced as a result of Azerbaijani aggression are clear violations of these basic human rights.

“It is essential to emphasize that protecting human rights should always precede political considerations. The international community must unite in condemning any actions undermining the principles of justice, peace, and the well-being of individuals and communities. The ANCC reaffirms its commitment to tirelessly work towards protecting fundamental human rights, advocating for justice, accountability, and the peaceful co-existence of all people.

“As we mark International Human Rights Day, let us reiterate our dedication to the values that bind us in our common humanity. The Armenian National Committee of Canada remains resolute in its mission to raise awareness, promote justice, and advocate for the rights of those who have been subjected to injustices, including the indigenous Armenians of Artsakh.”

Yerevan approves Russian contract for nuclear plant upgrade

YEREVAN—The Armenian government will pay a Russian company up to \$65 million to modernize the Metsamor nuclear power and extend the life of its sole operating reactor until 2036.

The funding will take the form of a “budgetary loan” to be provided to the state-owned plant’s management. The latter will sign a relevant contract with Rosatom

Service, which is part of Russia’s Rosatom state nuclear agency.

Prime Minister Nikol Pashinyan’s cabinet formally approved the contract during its weekly session. It said Rusatom Service will carry out the upgrade of Metsamor from 2023-2026 in close coordination with Armenian nuclear energy specialists.

The Metsamor reactor,

which generates roughly 40 percent of Armenia’s electricity, went into service in 1980 and was due to be decommissioned by 2017. Armenia’s former government decided to extend the 420-megawatt reactor’s life by ten years after failing to attract funding for the construction of a new and safer nuclear facility.

(RFE/RL)

Over 150 global leaders demand release of Armenian prisoners in Azerbaijan

THE WORLD — Nobel Laureates, captains of industry, former heads of state and civil society leaders unite, calling for the unconditional release of Armenians illegally being held in Azerbaijan.

These global leaders are among the more than 150 global figures who have signed a letter calling for the immediate and unconditional release of the “Armenian Prisoners,” which includes eight Armenian political prisoners, who are former leaders of Nagorno-Karabagh’s government illegally detained following Azerbaijan’s invasion and seizure of the region in September. More prisoners of war arrested during the conflict also remain in custody.

The collective plea echoes growing concerns over conditions and treatment of these imprisoned individuals, including prominent Armenian businessman and humanitarian, Ruben Vardanyan.

Their arrest follows a campaign of ethnic cleansing by the Azerbaijani forces. While the December 7th release of 32 Armenian prisoners of war is a welcome first step, all of the others must be released. The failure of Baku to release the remaining 8 political prisoners raises deep concerns over the motives by the Aliyev regime of their continued detention.

“The human rights abuses

witnessed in the wake of the Nagorno-Karabagh conflict demand urgent attention and action,” said Noubar Afeyan, another signatory as well as the co-founder of the Aurora Humanitarian Initiative. “President Aliyev chooses political retribution over justice. We believe in the inherent dignity and rights of every individual and call on the international community to join us in condemning this injustice.”

Afeyan has long collaborated on global and regional economic development and humanitarian projects with Vardanyan, who has become a symbol of the broader struggle for political freedom and human dignity in the region. His unjust imprisonment has galvanized some of the world’s most respected voices to champion his cause and that of others unjustly detained.

“We call on President Aliyev to fulfill his obligations to international rules and law, ensuring those unjustly imprisoned can return safely to their families,” said Paul Polman, Vice Chair of the United Nations Global Compact and former CEO of Unilever. “All individuals in Nagorno-Karabagh have a right to experience a life of peace and security, including the freedom to move without hindrance or the looming specter of inhuman treatment. Given Azerbaijan’s

bid to host COP 29 in 2024, I sincerely hope the United Nations will only agree if Baku releases all these prisoners.”

Polman is one of the letter’s signatories, alongside former heads of state, such as Ernesto Zedillo, former President of Mexico; Mary Robinson, former President of Ireland; Oscar Arias, former President of Costa Rica and Nobel Peace Prize Laureate, and Elisha Wiesel, Chairman of the Board of the Elie Wiesel Foundation for Humanity and Aurora Humanitarian Initiative, and son of the late Elie Wiesel, former Co-Chair of Aurora Prize for Awakening Humanity.

Other prominent signatories represent a wide range of sectors, including Richard Branson, CEO of Virgin, Marc Benioff, CEO of Salesforce; Ariana Huffington, founder of Thrive and The Huffington Post; and Serj Tankian, renowned musician and lead vocalist of System of a Down.

“The unjust detention of Ruben Vardanyan and so many others being held in Baku violates their basic human rights,” said Mary Robinson, Former UN High Commissioner of Human Rights. “For the government of Azerbaijan to be respected in the global community, it is critical they respect the rule of law, especially in light of the ethnic cleansing of Nagorno-Karabagh. They must release these detainees immediately.”

A Mari Usque Ad Mare

QUEBEC AND OTTAWA ANNOUNCE A \$70-MILLION JOINT INVESTMENT FOR OUTAOUAIS ROADS

In a recent joint announcement made by Canada's Transport Minister and Quebec Lieutenant Pablo Rodriguez, along with Geneviève Guilbault, Deputy Premier and Minister of Transport and Sustainable Mobility, Mathieu Lacombe, Minister of Culture and Communications, Minister Responsible for Youth and Minister responsible for the Outaouais region, as well as Whip and MP for Gatineau Steven MacKinnon, MP for Chapleau and Deputy House Leader Mathieu Lévesque, MP for Pontiac Sophie Chatel, and Suzanne Tremblay, MNA for Hull, an investment of over \$70-million was declared to support a major road projects in the Outaouais region.

"Our government has no shortage of transportation projects in the Outaouais region. With these new investments, and with Gatineau's major ongoing transport project to expand the Guy Lafleur highway, we are making up for lost time by investing massively in our road system," said Minister Lacombe.

France Bélisle, Mayor of Gatineau said: "Gatineau is growing, and the citizens of Gatineau aspire to improved traffic flow and increased connectivity within our urban transportation system. Completion of the widening of Pink Road and La Vérendrye Boulevard will help make that happen. Thank you to the federal and provincial governments for their financial support in modernizing our local infrastructure."

MP Sophie Chatel said: "I am very proud to be able to rely on the governments of Canada and Quebec to support the widening Pink Road, as well as other initiatives. This ambitious project aims to make travel easier, reduce traffic congestion and improve traffic flow, which will have a positive impact on citizens' quality of life every day."

MINISTER VANDAL ANNOUNCES \$857,000 INVESTMENT FOR NUNAVUT FISHERIES AND MARINE TRAINING CONSORTIUM

In a recent press announcement made by the Minister of Northern Affairs, PrairiesCan and CanNor Dan Vandal, a new investment of over \$800,000 was declared for the expansion of the Nunavut Fisheries and Marine Training Consortium. This investment will help facilitate the necessary development of a new mentoring curriculum, a training program for Inuit mentors and mentees, and also provide the ability to evaluate their Business Management certificate program, which will be co-developed with the Marine Institute and Nunavut Arctic College. Fisheries have become a huge part of the Nunavut economy and it is also at the heart of a lot of Inuit communities,

Minister Vandal said: "Our government is proud to be supporting education and training opportunities in Nunavut's fishing and marine industries. The mentorship programming offered by the NFMTC will help train the next generation of Inuit fishers, who will lead their industry to new successes while generating new economic growth for themselves, their families and their communities."

"For many years, we have concentrated on training geared toward entry level jobs. It is time for a movement towards higher levels of jobs which will lead to an increase in economic growth for the crew, their families and their communities. As well, it will create the opportunity for new Inuit crew to join the fishing industry — starting at entry level and moving up as they gain experience," said Elisabeth Cayen, Executive Director, Nunavut Fisheries and Marine Training Consortium.

FEDERAL GOVERNMENT TO AID IN VANCOUVER TROLLEY OVERHEAD INFRASTRUCTURE IMPROVEMENTS

In a recent press briefing made by Ministers Terry Beech and Rob Fleming, Mayor Ken Sim, and TransLink CEO Kevin Quinn, a new combined investment of over \$26-million, between the federal government, Vancouver and TransLink was announced. This new investment will support the ongoing projects to maintain the trolley overhead infrastructure to help offer continued service in Vancouver and Burnaby.

Minister of Citizens' Services and MP for Burnaby North Seymour Terry Beech, on behalf of Sean Fraser, Minister of Housing, Infrastructure and Communities, said: "As we work towards achieving net-zero by 2050, the federal government remains committed to supporting projects that bring us one step closer. Investing in the upkeep of trolley overhead infrastructure is an investment in the longevity and reliability of the trolley bus service. Trolley buses not only connect Metro Vancouverites, but are an enormous contributor to our emission reduction goals. We will continue to work with our partners to make life better for Canadians and make tangible progress towards our climate targets."

"This joint investment does more than upkeep city services — it preserves a significant piece of Metro Vancouver's history and heritage. By renewing the trolley overhead infrastructure, the useful lifespan of this system can be extended by up to another six decades," said Taleeb Noormohamed, Parliamentary Secretary to the Minister of Canadian Heritage and MP for Vancouver Granville.

ISHKHAN GHAZARIAN

International conference dedicated to St. Nerses Shnorhali held in Rome

THE VATICAN—An international conference, titled "Plenitude of Grace, Plenitude of Humanity: St Nerses Shnorhali at the Juncture of Millennia," was held from November 30 to December 1 at the Pontifical Oriental Institute. The event was part of the commemoration of the 850th death anniversary of St. Nerses Shnorhali, while other planned events in Rome and the Vatican Cathedral have been postponed indefinitely.

During the conference, the life and background of Shnorhali, within a historical context, his intellectual writings, his poetic and musical works, Nerses as an early exemplar of the ecumenical spirit, his distinctive perspective on Christian theology, his exeget-

ical and hagiographic commentaries were presented.

The speakers tried to highlight the depth of Shnorhali's theological thought and the breadth of his ecumenical views, and his completely unique, exceptional position in the history of Christianity.

Internationally recognized experts, including Cardinal Claudio Gugerotti, Archbishop Boghos Levon Zekiyian, Archbishop Anoushavan Tanielian, Bishop Daniel Findikyan, Vahan Ter-Ghevondyan, Marco Bais, Azat Bozoyan, Valentina Calzolari, Benedetta Contin, Peter Cowe, Roberta Ervine, Riccardo Pane, Sergio La Porta, Haig Utidjian, Armenuhi Drost-Abgaryan, Zarouhi Pogossian, Armine Melkonyan, Jesse Arlen,

Edda Vardanyan, Erna Shirinian and Abraham Terian, made speeches on these topics.

Bishop Daniel Findikyan conveyed the blessings of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, and Archbishop Nareg Amezian brought the blessings of His Holiness Aram I, Catholicosate of the Great House of Cilicia, and also read a report prepared by Anoushavan Archbishop Tanielian.

The conference organizing committee included Archbishop Boghos Levon Zekiyian, professors Dr. Marco Bais, Dr. Željko Paša s.j., Dr. Zarouhi Pogossian, Dr. Abraham Terian, with the fundamental support of Khajag Archbishop Barsamian and the financial help of the Calouste Gulbenkian Foundation.

ATP celebrates 30th anniversary with planting of 8 millionth tree

YEREVAN — The Armenia Tree Project reached an extraordinary milestone on December 1, as it planted its eight millionth tree at the Khoren and Shooshanig Avedisian School in Yerevan's Malatia Sebastia District. As ATP approaches its 30th anniversary, this event stands as a testament to the organization's unwavering commitment to the greening and reforestation of Armenia.

The celebration at the Avedisian School was a vibrant showcase of unity, youth-leadership, and the invaluable support of ATP's partners. Synopsys Armenia, the Armenian Missionary Association of America, and Fuller Centre for Housing Armenia were among the distinguished guests who joined school administrators and students for this momentous occasion.

Elen Baghdasaryan, a student representative from Artsakh, delivered a heartfelt welcome speech alongside Hamlet Varpetyants from Armenia. They emphasized the symbolic significance of tree planting as a gesture of love and hope for Armenia's future. Elen shared, "This is the first time I'm planting a tree, and it symbolizes new beginnings as we [Artsakhis] have to start our lives again here in Armenia."

The celebration continued with traditional Armenian music and dance, including the energetic Yarkhushta, symbolizing the strength and re-

silience of the Armenian people. Students orchestrated a human figure-eight, representing the eternal nature of Armenia and the unity of our cultural past, present, and future.

ATP's choice to plant the eight millionth tree at the Avedisian School reflects the deep appreciation for their longstanding partnership. Over two decades, the school has actively participated in ATP's environmental education and tree planting initiatives, eco-club activities, and greenhouse projects.

Rousanne Arustamyan, ATP's Yerevan Coordinator, expressed gratitude to sponsors,

partners, and volunteers, acknowledging their indispensable role in making the eight millionth tree a reality. "With your help, we've been able to expand our planting efforts, implement community projects, educational initiatives, and partnerships across Armenia and beyond," she emphasized.

The eight millionth tree serves as a poignant reflection of the organization's impactful year in 2023. This year alone, ATP planted 712,481 trees, established over 200 hectares of new forests, and distributed fruit trees to over 1,200 families in border villages.

Ascenseur Elevator
Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4

RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

Canada

VOS DÉPUTÉS FÉDÉRAUX LIBÉRAUX
VOUS SOUHAITENT

UN **JOYEUX NOËL**
ET **UNE BONNE ANNÉE 2024 !**

YOUR FEDERAL LIBERAL MPs WISH YOU

A **MERRY CHRISTMAS**

AND A **HAPPY NEW YEAR 2024!**

TRÈS HON. JUSTIN TRUDEAU

Député / MP
Papineau
Justin.Trudeau.c1@parl.gc.ca
(514) 277-6020

ANJU DHILLON

Députée / MP
Dorval — Lachine — LaSalle
Anju.Dhillon@parl.gc.ca
(514) 639-4497

EMMANUEL DUBOURG

Député / MP
Bourassa
Emmanuel.Dubourg@parl.gc.ca
(514) 323-1212

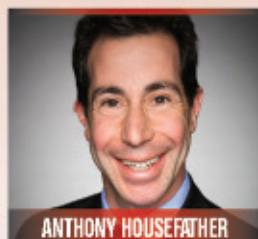
FAYÇAL EL-KHOURY

Député / MP
Laval — Les Îles
Faycal.El-Khoury@parl.gc.ca
(450) 689-4594

HON. STEVEN GUILBEAULT

Député / MP
Laurier — Sainte-Marie
Steven.Guilbeault@parl.gc.ca
(514) 522-1339

ANTHONY HOUSEFATHER

Député / MP
Mont-Royal / Mount Royal
Anthony.Housefather@parl.gc.ca
(514) 283-0171

ANGELO IACONO

Député / MP
Alfred-Pellan
Angelo.Iacono@parl.gc.ca
(450) 661-4117

HON. MÉLANIE JOLY

Députée / MP
Ahuntsic-Cartierville
Melanie.Joly@parl.gc.ca
(514) 383-3709

ANNIE KOUTRAKIS

Députée / MP
Vimy
Annie.Koutrakis@parl.gc.ca
(450) 973-5660

EMMANUELLA LAMBROPOULOS

Députée / MP
Saint-Laurent
Emmanuella.Lambropoulos@parl.gc.ca
(514) 335-6655

HON. DAVID LAMETTI

Député / MP
LaSalle — Émard — Verdun
David.Lametti@parl.gc.ca
(514) 363-0954

PATRICIA LATTANZIO

Députée / MP
Saint-Léonard — Saint-Michel
Patricia.Lattanzio@parl.gc.ca
(514) 256-4548

HON. SORAYA MARTINEZ FERRADA

Députée / MP
Hochelaga
Soraya.MartinezFerrada@parl.gc.ca
(514) 283-2655

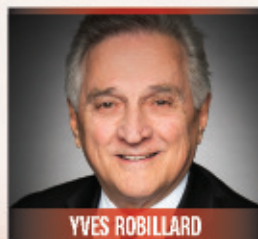
ALEXANDRA MENDÈS

Députée / MP
Brossard — Saint-Lambert
Alexandra.Mendes@parl.gc.ca
(450) 466-6872

HON. MARC MILLER

Député / MP
Ville-Marie — Le Sud-Ouest — Île-des-Soeurs
Marc.Miller@parl.gc.ca
(514) 496-4885

YVES ROBILLARD

Député / MP
Marc-Aurèle-Fortin
Yves.Robillard@parl.gc.ca
(450) 622-2992

HON. PABLO RODRIGUEZ

Député / MP
Honoré-Mercier
Pablo.Rodriguez@parl.gc.ca
(514) 353-5044

FRANCIS SCARPALEGGIA

Député / MP
Lac-Saint-Louis
Francis.Scarpaleggia@parl.gc.ca
(514) 695-6661

SAMEER ZUBERI

Député / MP
Pierrefonds — Dollard
Sameer.Zuberi@parl.gc.ca
(514) 624-5725

Stéphane BOYER
Maire de Laval

Seta TOPOUZIAN
Renaud
s.topouzian@laval.ca | 514 862-1402

Շնորհալուր Նոր Տարի եւ Սուրբ Ծնունդ

*Առողջութիւն եւ երջանկութիւն
կը մատթեմք ձեր բոլորին*

Երջանկութիւնը տարիքէն կախեալ չէ

Քարեկարգուած կեցութիւն՝ որակեալ ծառայութեամբ եւ մատչելի գիներով

Մեր նպատակն է բոլոր բնակիչներուն տրամադրել անհատականացուած սպասարկութիւն եւ լաւագոյն յարմարաւէտութիւն

Ինքնավար եւ մասնակի ինքնավար տարեցներու բնակարաններ

Բնակարան Կուէնը անդամ է Քեպէզի Տարեցներու Բնակութեան Սենտիքային (RQRA)

3 ½ եւ 4 ½ բնակարաններ

Օրական 3 ժամ կը մատուցուի

Մեր նորութիւններուն մասին տեղեկանալու համար այցելեցէք մեր կայքէջը

www.manoirgouin.com
514-335-1881

ASSEMBLÉE
NATIONALE
DU QUÉBEC

En cette période de festivités, veuillez recevoir mes meilleurs vœux de santé, de bonheur et de succès. Je vous souhaite de joyeuses fêtes et une très heureuse année 2024 !

Հնորհաւոր նոր Տարի եւ Սուրբ Ծնունդ:

Céline

CÉLINE HAYTAYAN

DÉPUTÉE DE LAVAL-DES-RAPIDES

☎ 450 668-6077

📍 400 boul. St-Martin Ouest, bur. 309
Laval H7M 3Y8

✉ Celine.Haytayan.LDR@assnat.qc.ca

COÛT DE LA VIE. Coupures de postes dans la haute direction de la Ville / Diversification des revenus avec la mise en place de plusieurs mesures d'écofiscalité / Réception de trois fois plus de subventions gouvernementales qu'auparavant / Taxation maintenue sous l'inflation / Nouvelle stratégie d'approvisionnement pour la collecte des matières organiques permettant des économies de plus de 15 M\$ / Annulation du projet d'usine de biométhanisation permettant des économies de 300 M\$ / Lancement du PTI plus tôt afin d'améliorer la réception des appels d'offre

ENTRETIEN DE LA ROUTE ET SÉCURITÉ ROUTIÈRE. Augmentation (presque le double) des sommes affectées à la réparation de la chaussée en 2023 / Renflouement de la réserve du déneigement / Abaissement des limites de vitesse à 30 km/h sur plusieurs rues résidentielles et à 40 km/h sur les rues collectrices / Installation de centaines de mesures d'apaisement de la circulation, dont des dos d'âne aux abords des parcs, des écoles, des CPE et des résidences pour personnes âgées / Optimisation du stationnement alternatif pour davantage de liberté aux automobilistes / Prolongement et sécurisation du réseau cycliste et piétonnier

HABITATION. Mise en place d'une politique pour mise à disposition de terrains pour logements sociaux et lancement d'un premier projet / Mise en place d'une taxation sur les grandes surfaces minéralisées au centre-ville : un incitatif à développer / Réduction des délais d'émission de permis / Règles permettant la densification douce et l'ajout d'un logement additionnel dans une maison / Développement d'une stratégie d'accompagnement des promoteurs pour accélérer les projets en habitation / Engagement à développer une taxation sur la spéculation immobilière / Consolidation de l'équipe en habitation à la Ville

SÉCURITÉ PUBLIQUE. Annonce de 3 M\$ pour mieux soutenir nos organismes qui œuvrent en prévention sociale / Réception d'une subvention de 20 M\$ pour lutter contre la violence armée / Déploiement de la nouvelle offre de service en sécurité publique pour une meilleure capacité d'intervention et pour augmenter la proximité avec les citoyens / Construction du nouveau Poste de gendarmerie de l'ouest du Service de police / Création d'une commission d'élus transpartisane sur la violence urbaine et dépôt d'un rapport de recommandations / Lancement du projet Paradoxe par le Service de police afin de faire face à la montée de la violence urbaine

ENVIRONNEMENT. Plus de 40 M\$ en acquisitions environnementales / Protection du territoire augmentée de 12 % à 18 % / 374 mesures et 276 M\$ / subvention gouvernementale de Laval : 66 M\$ / Lancement d'un projet de 1 km au centre-terrain / Préservation d'au moins 50 % des terrains de golf en futurs espaces verts

nique de la Rivière-des-Mille-Îles : plus de 900 hectares protégés / Règlement pour assurer l'augmentation de la canopée dans les nouveaux développements résidentiels / Règlement pour favoriser la plantation d'arbres dans les nouvelles aires de stationnement / Installation de nouvelles bornes électriques dans les nouvelles constructions / Poursuite de l'électrification de la flotte automobile de la Ville / Règlement pour interdire les sacs de plastique et les plastiques à usage unique / Consultations publiques et aménagements de divers boisés / Mise sur pied du Bureau de l'innovation sociale et de la transition écologique

TRANSPORT EN COMMUN ET MOBILITÉ ACTIVE. Meilleure reprise postpandémie pour la Société de transport de Laval / Paiement facilité par carte de débit avec la STL / Maintien de la gratuité du transport en Agrandissement du réseau Bixi / Prolongement du réseau de trottoirs et élargissement du réseau piétonnier / Lancement de trottinettes électriques en libre-service / Création de résidences de personnes âgées aux centres commerciaux soutenues pour le prolongement de la branche Laval

TISSU SOCIAL ET VIVRE ENSEMBLE. Maintien de la subvention municipale extraordinaire des organismes communautaires soutenant les populations vulnérables / Nouveau programme Justice et équité au Service de police pour assurer une meilleure représentativité / Adoption d'un premier Plan d'action en immigration et diversité

UNE VILLE OÙ S'ÉPANOUIR. Arrivée de la première plage surveillée et monitorée / Aménagement de nouveaux parcs dans nos quartiers et de nouveaux sentiers dans nos boisés / Aménagement de parcs canins et d'aires d'exercices canines dans trois secteurs / Amélioration de l'accessibilité dans 10 parcs de quartier avec des installations universelles / Réaménagement de plusieurs berges, dont la déminéralisation et les aménagements à la Berge du Commodore / Projet pilote pour l'autorisation de BBQ et de consommation d'alcool / Adoption d'un nouveau Code de l'urbanisme : une première en plus de 50 ans / Règles pour faciliter le développement près des axes de transport en commun et le limiter dans les territoires verts / Règlements pour la protection et la mise en valeur du patrimoine / Premier inventaire du patrimoine moderne lavallois / Construction du centre communautaire Simone-Monet-Chartrand et rénovation de plusieurs autres centres communautaires / Mise en place du premier budget participatif / Récupération de plus de 6 M\$ de la corruption

SPORTS, LOISIRS, CULTURE ET ARTS. Préparation et contrats pour la mise en place d'un nouveau réseau de skateparks et pumptracks / Mise sur pied d'un Fonds d'accessibilité en sport / Lancement du projet d'une Grande bibliothèque et d'un Centre de création artistique / Construction d'une bibliothèque et d'un centre communautaire dans Saint-François / Nouveau budget annuel de 1 M\$ destiné à l'intégration d'art urbain dans les rues lavalloises / Ouverture et rénovation de plusieurs piscines de quartier / Poursuite des travaux du Complexe aquatique de Laval / Ouverture du Centre d'interprétation des biosciences Armand-Frappier (CIBAF) / Bonification de l'offre de plateaux sportifs dans plusieurs parcs / Dynamisation du pôle culturel Montmorency

DÉVELOPPEMENT ÉCONOMIQUE. Mise en place d'une stratégie pour l'attrait de la main-d'œuvre / Attraction de Moderna au sein de la Cité de la biotechnologie

EN

SEULEMENT

DEUX

ANS

Seta TOPOUZIAN
Renaud

Ray KHALIL
Sainte-Dorothée

Aline DIB
Saint-Martin

Vasilios KARIDOGIANNIS
L'Abord-à-Plouffe

Sandra EL-HELOU
Souvenir-Labelle

Stéphane BOYER
Maire de Laval

Հայ Օգնութեան Միութիւն
Armenian Relief Society

DONATE

Help the families of ARTSAKH

<https://ars-canada.ca/>

JOYEUX NOËL ET BONNE ANNÉE 2024!

Հնորհաւոր Նոր Տարի եւ Սուրբ Ծնունդ

Meilleurs vœux de santé, bonheur et de prospérité
en cette belle période des fêtes!
Puisse l'année 2024 vous apporter de grandes joies.

Ամանորի եւ Ս. Ծնունդի Տօներուն առթիւ՝
Ջերմօրէն կը շնորհաւորեմ Մոնթրէալի հայ համայնքը,
մաղթելով յաջողութիւն եւ բարօրութիւն բոլորին

AREF SALEM

Conseiller de la Ville dans Saint-Laurent
Chef de l'opposition officielle
District Norman-McLaren
aref.salem@montreal.ca
514 855-6000 poste 4042

VANA NAZARIAN

Conseillère de la Ville dans Saint-Laurent
District Côte-de-Liesse
vana.nazarian@montreal.ca
514 855-6000 poste 4043

DIMITRIOS JIM BEIS

Maire
Pierrefonds-Roxboro
dimitrios.beis@montreal.ca
514 626-5283

CHAHI (SHARKIE) TARAkJIAN

Conseiller d'arrondissement dans Pierrefonds-Roxboro
District Cap-Saint-Jacques
chahi.tarakjian@montreal.ca
514 626-5301

EFFIE GIANNOU

Conseillère de la Ville dans Ahuntsic-Cartierville
District Bordeaux-Cartierville
effie.giannou@montreal.ca
514 872-2246

Saint-Laurent

777, boulevard Marcel-Laurent
Montréal (Québec) H4M 2M7

Pierrefonds-Roxboro

13665, boulevard de Pierrefonds
Montréal (Québec) H9A 2Z4

Ahuntsic-Cartierville

555, rue Chabanel Ouest
6e étage
Montréal (Québec) H2N 2H8

Montréal

Crown Pastries حلويات لتاج

Fine Middle Eastern Pastries

SCARBOROUGH

1279 Kennedy Rd, Ontario
(416) 615-7000

MISSISSAUGA

5083 Dixie Rd, Unit D3, Ontario
(905) 602-2018

SCARBOROUGH

2086 Lawrence Ave E., Ontario
(647) 351-2015

OAKVILLE

407 Iroquois Shore Rd, Ontario
(905) 339-2021

Crownpastries.com

Քրիստմուսը մեր շարժվող ջերմ սիրտերի մեջ Արտաքին

yonge & eglinton
2528/30 Yonge st

**Հնորհատր Սուրբ Ծնունդ
Եւ Նոր Տարի**

Scan for Photos, Tour & Info

3 Storey Commercial Building 2528/30 Yonge St! with 4 apartments on 2nd & 3rd floors + High end Commercial unit on Main floor with basement
Excellent opportunity to have your very own Yonge St address! Prime Investment, AAA Location, Asking \$3,395,000

Business for Sale! Manufacturer Supplier of Architectural

Plaster Mouldings, Stone Cast Products, Sales & Installations

Scan for Photos, Tour & Info

45 Riviera Drive #7 - Markham

Gary (Կիրո) Chahinian
President, Broker of Record
416-258-8892

Gabriel Chahinian
Broker
647-580-5818

Christine Sarkissian
Broker
416-258-8867

Հորիզոն
horizon

«Հորիզոն»ի facebook-ի հարթակը Գանատայի մեջ ժամանակաւոր առցանց արգելափակուած ըլլալով, Գանատայի մեր Facebook-ի հետեւորդները կրնան իրազեկուիլ «Հորիզոն»ի հրապարակումներուն՝ «Հայրենի Հորիզոն» նոր հարթակով. Hayreni Horizon

Արտերկրի մեր հետեւորդները կրնան հետեւիլ մեր սկզբնական հարթակին:

MAISON Des Nées
Pierre Halteh
(514) 910 - 0833
(450) 682 - 0059
710 Bd. Curé-Labelle, Chomedey
Laval, QC. H7V2T9

Albert Arkilianian
Courtier immobilier résidentiel
Residential Real Estate Broker
aarkilianian@sutton.com
Cell: 514.962.8822
Bur: 514.426.9595
Fax: 514.426.9596
www.albertarkilianian.com

HONDA GABRIEL
Tro Bachekjian
Représentant des ventes
Véhicules d'occasion
Pre-owned
Sales Consultant
tbachekjian@gabriel.ca
Tél.: 514 327-7777
Poste: 4139
Télééc.: 514 262-8019
7000, boul. Henri-Bourassa Est
Montréal-Nord, QC H1G 6C4
www.hondagabriel.com

ALYA BIJOUTERIE JEWELLERY
(514) 995-6555
ayla.jewellery@hotmail.com
3678 Boulevard Saint-Martin O,
Laval, QC H7T 1A8

Gagik Vardanyan
Personal Lines Damage Insurance Agent
Allstate Insurance Company of Canada
2675 Rue d'Annemasse
Boisbriand, Québec J7H 0A5
Phone: 438-405-4492
Email: gvardanyan@allstate.ca

ASSEMBLÉE NATIONALE DU QUÉBEC
SONA LAKHOYAN OLIVIER
DÉPUTÉE DE / MNA FOR
CHOMEDEY
Sona.LakhoyanOlivier.CHOM@assnat.qc.ca
450-686-0166

Serge Keuroghlian
Courtier immobilier
514-892-5649
skeuroghlian@sutton.com
groupe sutton - excellence inc.
Agence immobilière
1555, boul. de l'Avenir bureau 100
Laval (Québec) H7S 0N5
B 450-662-3036
www.sergekeuroghlian.com

KRIKOR MAROUNIAN RLU
Independent Financial Security Broker
Life Insurance • Disability & Critical Illness Insurance
Group Insurance • RRSP/TFSA/RESP
Travel/Visitor Medical Insurance
11820 General Giraud
Montreal, QC H4J 2H6
Res: (514) 332-7021
Fax: (514) 731-7499
Cell: (514) 927-2666
krikormar@gmail.com

Pâtisserie Samadi et fils
Tél.: 514.315.9572
1 5995, boul. Gouin Ouest, #102
Montréal, QC. H4J 2P8
www.patisseriesamadi.ca / zakaria@patisseriesamadi.ca
Tél.: 514.507.9573
2 595, boul. de la Côte-Vertu
St-Laurent, QC. H4L 1X8

La population arménienne diminue

EREVAN—Selon le recensement de 2022 en Arménie, la population permanente est de 2 932 731 personnes. 1 548 250 d'entre elles sont des femmes et 1 384 481 sont des hommes. Ces données ont été publiées par le Comité statistique d'Arménie.

L'indicateur de la population actuelle au cours de la même période était de 2 869 438 personnes.

Selon les données du recensement, par rapport au précédent recensement de 2011 en Arménie, l'indicateur de la population actuelle et permanente a diminué à diminué en

Arménie. En particulier, par rapport au recensement effectué en 2011, la population permanente du pays a diminué d'environ 86 023. En 2011, la population permanente de l'Arménie était de 3 018 854 habitants, en 2001, elle était de 3 213 011 personnes.

La population permanente des établissements urbains d'Arménie était de 1 871 913 personnes, et dans les établissements ruraux : 1 060 818 personnes.

Et la population de la capitale Erevan en 2022 était de 1 086 700 personnes.

(Armenews)

«Rosatom» peut commencer la réhabilitation de l'ancienne usine chimique «Nairit» à Erevan

MOSCOU—«Rosatom» peut commencer les travaux de réhabilitation de la zone de l'ancienne usine chimique «Nairit» à Erevan, dès que la partie arménienne en manifestera le désir. Le concept initial a déjà été remis aux autorités arméniennes. Andreï Lebedev, directeur des programmes nationaux et sectoriels dans le domaine de la protection de l'environnement de Rosatom en a informé l'agence TASS.

«L'année dernière, à la demande de la partie arménienne, nous avons commencé à discuter de cette question. Lors de sa visite à Erevan, le directeur général de la société d'État Rosatom, Alexeï Likhachev, a remis au Premier ministre arménien

Nikol Pachinian un rapport analytique sur les résultats du grand travail accompli en peu de temps. Et si la partie arménienne s'y intéresse davantage, nous traiterons cette question conformément aux instructions pertinentes de notre gouvernement», a déclaré Lebedev.

Il a souligné que les spécialistes russes ont non seulement inventorié les déchets accumulés dans la zone de l'ancienne usine chimique, mais ont également présenté dans le rapport diverses propositions sur le développement de la plate-forme.

«Ce concept initial a été transféré au côté arménien», a noté Lebedev.

(Armenews)

Erdogan à Budapest pour «approfondir» les relations

BUDAPEST — Le président turc Recep Tayyip Erdogan est arrivé le 18 décembre à Budapest pour rencontrer son allié hongrois Viktor Orban et probablement évoquer l'adhésion de la Suède à l'Otan, que les deux pays sont les seuls à ne pas avoir encore ratifiée.

Au cours de cette deuxième visite en quelques mois, signe de la proximité des deux dirigeants, le chef d'État turc sera reçu avec les honneurs militaires sur la place des Héros au cœur de la capitale, avant une rencontre avec la présidente Katalin Novak.

Il s'entretiendra ensuite avec le Premier ministre hongrois. Les deux hommes ont prévu de s'exprimer devant la presse à 15H15 (14H15 GMT).

Au menu des discussions, «l'approfondissement de la coopération bilatérale», selon la présidence turque, 100 ans tout juste après l'établissement des relations diplomatiques entre les deux nations.

La candidature suédoise à l'Alliance atlantique sera sans doute aussi abordée.

M. Erdogan, qui avait fi-

nalement accepté de lever en juillet son veto, a récemment conditionné la ratification par la Turquie à une approbation «simultanée» par le Congrès américain de la vente d'avions F-16 à la Turquie.

La Hongrie a pour sa part donné son soutien de principe mais traîne des pieds depuis des mois. En septembre, M. Orban avait estimé qu'il n'y avait «pas d'urgence» à procéder au vote, exigeant d'abord du «respect» de la part du pays nordique.

Budapest appelle Stockholm à cesser sa politique de «dénigrement» et ses remarques régulières sur les manquements à l'État de droit de l'exécutif Orban.

Viktor Orban a multiplié ces dernières années les bras de fer avec Bruxelles et ses partenaires occidentaux tout en menant une politique d'ouverture vers l'Est.

Seul dirigeant de l'Union européenne à avoir maintenu des liens étroits avec le Kremlin malgré l'invasion russe de l'Ukraine, il s'est aussi rapproché de la Turquie ou encore de la Chine et des pays d'Asie centrale.

(AFP)

Moscou met en garde Erevan contre l'abandon d'accords conclus sous l'égide de la Russie

EREVAN—Le premier ministre Nikol Pashinian a rencontré le vice-premier ministre russe en visite, Alexei Overchuk, le 15 décembre, un jour après que Moscou a accusé Erevan de ne pas respecter un accord négocié par la Russie visant à ouvrir la frontière entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan aux voyageurs et au commerce.

La veille, le ministère russe des affaires étrangères avait également mis en garde l'administration de M. Pashinian contre le non-respect de cet accord et d'autres accords négociés par le président russe Vladimir Poutine pendant et après la guerre de 2020 au Nagorny-Karabagh.

«En l'absence d'un traité de paix entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan, nous considérons que les tentatives de révoquer ces documents importants sont extrêmement dangereuses», a déclaré la porte-parole du ministère, Maria Zakharova, dans un communiqué. «Une telle mesure entraînerait inévitablement de graves risques, principalement pour l'Arménie elle-même.

Erevan ne peut pas gérer ces risques «avec l'aide de pseudo-intermédiaires occidentaux», a averti Mme Zakharova. Elle a ensuite déploré «toute une série d'actions de la part d'Erevan qui n'ont pas permis de mettre pleinement en œuvre les accords trilatéraux».

«En particulier, depuis de nombreux mois, la partie arménienne bloque le début des travaux visant à rétablir les communications ferroviaires entre l'Azerbaïdjan et l'Arménie, refusant de se conformer aux dispositions du paragraphe 9 de la déclaration de haut niveau du 9 novembre 2020», a-t-elle déclaré.

Ce paragraphe stipule que les gardes-frontières russes stationnés en Arménie «contrôleront» la circulation des personnes, des véhicules et des marchandises entre l'Azerbaïdjan et son enclave du Nakhitchevan à travers le territoire arménien. Un haut fonctionnaire arménien a déclaré au début de l'année que cela leur permettait seulement de «surveiller» le trafic commercial, et non de l'escorter, et encore moins d'être impliqués dans les contrôles frontaliers.

Le gouvernement azerbaïdjanais aurait demandé que la liaison de transport spéciale pour le Nakhitchevan soit exemptée des contrôles frontaliers arméniens. L'Arménie a exclu cette possibilité à plusieurs reprises.

Cette question figurait en bonne place à l'ordre du jour de la rencontre entre M. Pashinian et M. Overchuk, qui est également coprésident d'un groupe de travail russo-arménien-azerbaïdjanais chargé des liaisons de transport planifiées. Selon son service de presse, le premier ministre arménien a déclaré à M. Overchuk qu'Erevan restait déterminé à «débloquer les infrastructures de transport régionales sur la base des principes de souveraineté, de juridiction, d'égalité et de réciprocité».

Une déclaration du bureau n'a pas donné d'autres détails sur leurs entretiens. Mher Grigorian, vice-premier ministre arménien et autre coprésident de la commission trilatérale, était également présent.

L'agence de presse Sputnik a cité M. Overchuk, qui a déclaré plus tard que la commission avait élaboré un «document» sur la liaison ferroviaire entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan, qui est «très bien préparé» pour être signé. Il n'a pas précisé ce qui empêchait les deux parties de signer ce document, ni si cela pourrait se produire prochainement. Il n'a pas non plus critiqué Erevan à cet égard.

M. Overchuk s'est exprimé après avoir coprésidé avec M. Grigorian une session régulière d'une commission intergouvernementale russo-arménienne distincte sur la coopération économique.

L'objectif principal de l'accord de 2020, cité par Mme Zakharova, était de mettre fin aux combats au Karabagh et de prévenir de nouvelles hostilités. L'accord prévoyait également le déploiement de forces de maintien de la paix russes au Karabagh et leur donnait le contrôle du corridor de Lachin reliant la région à l'Arménie.

Les forces de maintien de la paix n'ont

Suite à la page F2

Affirmations contradictoires sur la couverture de l'Arménie par la télévision russe

MOSCOU—La Russie a nié avoir admis que ses principales chaînes de télévision publiques avaient violé les conditions de leur retransmission en Arménie, venues par les gouvernements des deux pays il y a trois ans.

Un accord russo-arménien signé en décembre 2020 a permis aux deux chaînes ainsi qu'à la station de télévision Kultura TV, affiliée à l'une d'entre elles, de conserver leur place dans le bouquet numérique national arménien accessible aux téléspectateurs de tout le pays. L'accord leur interdit de commenter la politique intérieure arménienne et de diffuser des «discours de haine».

La Commission nationale arménienne de la télévision et de la radio a récemment accusé les radio-diffuseurs contrôlés par le Kremlin de violer cette disposition, alors que les relations russo-arméniennes continuent de se détériorer. En septembre, une législatrice arménienne pro-gouvernementale a demandé l'interdiction de leur retransmission, affirmant que les émissions russes constituaient une menace pour la sécurité de la nation du Caucase du Sud. Elle semblait faire allusion à leurs reportages critiques à l'égard du premier ministre Nikol Pachinian.

Le ministère arménien des Hautes technologies s'est engagé à aborder la question avec le gouvernement russe. Dans un com-

muniqué publié le 14 décembre, le ministère a déclaré que des hauts fonctionnaires du ministère russe du Développement numérique et de la communication de masse avaient reconnu des violations de l'accord de retransmission lors de discussions avec ses représentants.

«Un accord a été conclu pour prendre des mesures en vue de respecter tous les points de l'accord», a déclaré le ministère.

Le ministère russe s'est toutefois empressé de démentir ces propos dans une déclaration citée par les agences de presse russes. «La partie russe a pris note des préoccupations de la partie arménienne. Cependant, aucune preuve documentaire spécifique de ces faits n'a été fournie par les collègues [arméniens]», peut-on lire dans la déclaration. Elle ajoute que les deux parties se sont mises d'accord pour «assurer la pleine mise en œuvre de l'accord» et «maintenir une coopération étroite».

Le ministère arménien a insisté le lendemain sur le fait que la partie russe avait «accepté le fait des violations» dans un communiqué conjoint adopté par les deux parties. Il a noté en même temps que la partie arménienne a évité de tenir une «discussion de fond» sur ces violations au cours des pourparlers.

Le gouvernement arménien a dû faire face à d'autres appels de ses partisans et de groupes financés par l'Occident pour interdire

la retransmission après que le principal radiodiffuseur d'État russe, Channel One, a tourné en dérision et fustigé N. Pachinian au cours d'une émission d'une heure diffusée en octobre. L'émission présentait des panélistes pro-Kremlin qui dénonçaient le bilan de N. Pachinian et le dépeignaient comme une marionnette occidentale chargée de mettre fin aux relations étroites de l'Arménie avec la Russie.

Le ministère arménien des Affaires étrangères a convoqué l'ambassadeur russe pour protester contre les «déclarations offensantes et absolument inacceptables» faites au cours de l'émission.

Le jour suivant, le chargé d'affaires arménien à Moscou a été convoqué au ministère russe des Affaires étrangères. Les responsables du ministère ont condamné ce qu'ils ont appelé la propagande anti-russe diffusée par les médias arméniens contrôlés par le gouvernement.

Ces dernières années, la télévision publique arménienne a régulièrement interviewé et invité des hommes politiques et des commentateurs très critiques à l'égard de Moscou dans ses émissions politiques. Leurs apparitions dans les programmes de grande écoute de la chaîne de télévision dirigée par les loyalistes de N. Pachinian sont devenues encore plus fréquentes ces derniers temps.

(RFE/RL)

L'inflation contraint la patronne de la Banque centrale à retourner chez ses parents

ISTANBUL—La situation est courante chez les jeunes turcs, moins pour une ancienne cadre de Wall Street: en raison de la hausse massive des prix, la gouverneure de la Banque centrale turque dit avoir été contrainte de retourner vivre chez ses parents.

«Nous n'avons pas trouvé de logement à Istanbul. C'est terriblement cher. Nous nous sommes installés chez mes parents», a expliqué le 16 décembre au quotidien Hürriyet Hafize Gaye Erkan, qui a pris ses fonctions début juin après la réélection du président Recep Tayyip Erdogan.

La banquière, âgée de 44 ans, vivait depuis deux décennies aux États-Unis, où elle a occupé des postes de responsabilités au sein de plusieurs grandes banques, dont Goldman Sachs.

«Est-il possible qu'Istanbul soit devenue plus chère que Manhattan?», s'interroge-t-elle.

L'inflation a atteint en novembre 62% sur un an en Turquie, alimentée notamment par la dévaluation de la livre turque, et les prix des loyers ont augmenté de 77,1% sur la même période à Istanbul, d'après une étude de l'université stambouliote de Bahçesehir.

Pour tenter d'endiguer l'inflation, la Banque centrale turque a relevé son taux directeur de 8,5% à 40% depuis juin.

Face à la gronde des locataires, menacés par l'envolée des prix, le gouvernement turc a plafonné la révision des loyers des logements à 25%.

Mais selon des experts, cette mesure n'a fait qu'aggraver les tensions, poussant de nombreux propriétaires à chercher par tous les moyens, parfois frauduleux, à se débarrasser de leurs locataires pour relouer leurs biens parfois plusieurs fois plus cher.

(AFP)

Centenaire de la naissance d'Heydar Aliev: le bal des flagorneurs

SAHAK SUKIASYAN

2023 a été une année faste pour le monde turc puisqu'Ankara devait commémorer le 100e anniversaire de la fondation de la République turque et Bakou le centenaire de la naissance de Heydar Aliev.

Pour des raisons évidentes, le prétendant au Califat d'Ankara a assuré le minimum syndical pour la première des commémorations, mais Aliev-fils a mis les petits plats dans les grands et sorti les couverts en argent de la ménagère familiale pour honorer dignement celui auquel il doit son fauteuil de Président à vie.

L'énorme machine de propagande de Bakou a naturellement été mobilisée pour l'occasion. Durant des mois, les media azerbaïdjanais n'ont cessé d'exalter la personnalité celui qui était qualifié à chaque ligne de «Grand Leader», de «fondateur de l'Azerbaïdjan moderne». Les grands media d'État — mais y en a-t-il d'autres dans ce véritable khanat des temps modernes? — ont tous été invités à mettre en avant les mérites d'Aliev Senior, en particulier dans des rubriques pompeusement intitulées «Moments d'une vie dédiée au peuple».

Comme à l'habitude, toutes les «autorités religieuses» du pays: musulmane, chrétiennes et juives ont été convoquées à la rescousse et, reprenant les «éléments de langage» qui leur étaient adressés par le pouvoir temporel, elles ont participé aux louanges dédiées à un athée notoire, membres du PCUS et officier du KGB, qui aura passé l'essentiel de sa vie à pourchasser les croyants, à détruire, ou faire détruire, synagogues, mosquées et églises. Parmi celles-ci, trois églises arméniennes et une église russe à Chouchi. C'est donc pour le repos de l'âme de cet éminent ennemi de la Religion, que les responsables religieux musulmans, chrétiens et juifs ont prié dans un grand mouvement de charité spontanée et d'unanimité inter-religieuse.

Quant à ses qualités de «Grand leader» politique, on se souviendra avec intérêt qu'avec une grande intuition politique Heydar Aliev avait quitté la faculté d'architecture de l'Institut industriel d'Azerbaïdjan en 1943 pour entrer la même année au NKVD — l'ancêtre du KGB — du Nakhitchevan d'où il a pu suivre sans danger les exploits de ses compatriotes arméniens du Haut Karabagh qui combattaient l'Allemagne nazie.

Ci-dessous, pour l'histoire, la contributions des chefs religieux d'Azerbaïdjan au centenaire de la naissance du grand hommes. Seule manque celle de la communauté juive, introuvable à ce jour. Des textes à conserver pour la postérité de ceux qui les ont rédigés et signés. Pour ceux que cela tenterait, ils sont consultables sur les sites officiels de ces trois communautés religieuses.

DE LA DIRECTION DES MUSULMANS DU CAUCASE

Le 12 décembre, le Président de la Direction des Musulmans du Caucase, Cheikhulislam Allahshukur Pashazadeh, les chefs des confessions religieuses et les religieux d'Azerbaïdjan se sont rendus sur la tombe de Heydar Aliyev, l'architecte et fondateur de l'État indépendant moderne d'Azerbaïdjan, le Leader national de notre peuple, dans l'Allée d'Honneur [à Bakou].

Les ecclésiastiques ont récité des prières pour l'âme du Grand Leader et ont déposé des fleurs devant sa tombe. La mémoire de l'éminente ophtalmologue et académicienne Zarifa Aliyeva [son épouse] a également été commémorée et des fleurs ont été déposées devant sa tombe.

DE L'ÉGLISE CATHOLIQUE ROMAINE

Le 12 décembre marque le vingtième anniversaire du décès du Leader national du peuple azerbaïdjanais H. A. Aliyev.

Grâce aux efforts de Heydar Aliyev, la menace de guerre civile a été éliminée en Azerbaïdjan, la stabilité a été assurée, une période de construction politique et économique a commencé et les bases d'une future restauration de l'intégrité territoriale du pays ont été posées.

Dans la mémoire du peuple, Heydar Aliyev reste un leader doté d'une pensée politique et d'une sagesse uniques.

Le Leader national a accordé une attention particulière à la paix interreligieuse dans le pays. Le nom de Heydar Aliyev est associé à la renaissance de la vie religieuse des Catholiques en Azerbaïdjan et à la restauration des structures de l'Église catholique dans le pays. C'est sur ordre de Heydar Aliyev qu'un terrain a été offert à la communauté catholique de la ville de Bakou, sur lequel a ensuite été construite la principale église catholique de la capitale, l'Église de l'Immaculée Conception de la Bienheureuse Vierge Marie.

À l'occasion du vingtième anniversaire de la mort du grand homme d'État, le Préfet apostolique de l'Église catholique d'Azerbaïdjan, Mgr Vladimir Fekete, au sein du groupe de dirigeants et de représentants des communautés religieuses traditionnelles du pays, dirigé par le président du Conseil des Musulmans du Caucase, Cheikh-ul-Islam A. Pashazade a déposé des fleurs sur la tombe de Heydar Aliyev dans l'Allée d'Honneur.

DE L'ÉGLISE ORTHODOXE RUSSE

Le 12 décembre marque le vingtième anniversaire de la mort du Leader national et architecte de l'État azerbaïdjanais moderne G. A. Aliyev.

Grâce aux efforts de Heydar Aliyev, la menace de guerre civile a été éliminée en Azerbaïdjan, la stabilité a été assurée, une période de prospérité économique a commencé et des mesures ont été prises pour résoudre le conflit arméno-azerbaïdjanais du Haut-Karabagh.

En 1998, Heydar Aliyev a soutenu la renaissance du diocèse [orthodoxe russe] de Bakou. Le 24 mars 2003, il a présidé l'inauguration officielle de la cathédrale de Saint-Pierre et des Saintes femmes myrophores du diocèse de Bakou et d'Azerbaïdjan.

À l'occasion du vingtième anniversaire de la mort du grand homme d'État, les représentants des communautés religieuses traditionnelles d'Azerbaïdjan, dirigés par Cheikh-ul-Islam A. Pashazade, ont déposé des fleurs sur sa tombe, dans l'Allée d'Honneur. Le diocèse de Bakou était représenté par le chancelier de l'administration diocésaine, l'archimandrite Alexy (Nikonov).

(Armenews)

MOSCOU...

suite de la page F1

pas réagi lorsque Bakou a interrompu le trafic commercial et humanitaire dans ce corridor en décembre 2022 et y a installé un point de contrôle en avril, en violation du cessez-le-feu. Ils ne sont pas non plus intervenus lorsque l'armée azerbaïdjanaise est passée à l'offensive au Karabagh le 19 septembre, forçant la quasi-totalité de sa population à fuir vers l'Arménie.

Contrairement à l'Union européenne et aux États-Unis, la Russie n'a même pas dénoncé cette offensive.

Mme Zakharova a répété les affirmations russes selon lesquelles M. Pashinian a scellé le sort des Arméniens du Karabagh en reconnaissant la souveraineté azerbaïdjanaise sur le Karabagh lors des entretiens avec le président azerbaïdjanais Ilham Aliyev

organisés par l'UE en octobre 2022 et en mai 2022. Poutine a également déclaré que le Karabagh avait été «abandonné» par l'Arménie, et non par la Russie.

Le dernier avertissement de Moscou à Erevan est intervenu dans un contexte de tensions sans précédent entre les deux alliés de longue date et d'efforts continus de l'Occident pour négocier un traité de paix entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan. Les États-Unis tentent notamment de convenir d'une nouvelle date pour la rencontre entre les ministres des affaires étrangères arméniens et azerbaïdjanais, qui devait avoir lieu à Washington le 20 novembre. Bakou a annulé la réunion, citant ce qu'il a appelé des déclarations pro-arméniennes faites par un haut fonctionnaire américain.

(RFE/RL)

RITA BAGHDASSARIAN

Conseillère en Sécurité Financière
Revenu Garantie Viager

COMPTE D'ÉPARGNE LIBRE D'IMPÔT (CELI) • CRÉATION D'HÉRITAGE •
REER_FERR RENTE RETRAITE • PLAN D'ÉDUCATION-REÉ •
ASSURANCE-VIE & HYPOTHÉCAIRE • ASSURANCE SALAIRE
& COLLECTIVE • ASSURANCE DE PARTENARIAT

3820, boul. Lévesque Ouest, Bureau 101,
Laval Qc. H7V 1E8
Tél.: (450) 973-2822 • (514) 884-1117 • Fax: (450) 973-2262
ritabagh@yahoo.com

VIZUALIS

optométriste

DR SHANT DONABEDIAN

Centre d'Achat Fairview · Fairview Mall
Pointe Claire

514 695 2555 · VIZUALIS.CA

ROYAL LEPAGE

Du QUARTIER

JESSICA OHANIAN

REAL ESTATE BROKER
COURTIER IMMOBILIER

438.838.2626

jessica.ohanian@royallepage.ca

jessicaohanian.royallepage.ca

6971 ch. Côte-de-Liesse,
St-Laurent, QC H4T 1Z3

Cabinet en assurance de dommages et de services financiers

Ապահովագրական գրասենյակ

KRIKOR ABRAKIAN VAHAN MATOSSIAN

970 Montée de Liesse, suite 306, Saint-Laurent, Qc. H4T 1W7
T: 514.903.3999

Pâtisserie
MAHROUSÉ

FONDÉE EN 1970

9705 Boulevard de l'Acadie, Montréal, QC H4N 2W2
Tél: 514.279.1629 • info@mahrouse.ca • www.mahrouse.ca

Stéphane
BOYER
Maire de Laval

Seta
TOPOUZIAN
Conseillère municipale
de Renaud

514 862-1402 | s.topouzian@laval.ca

JULIA SEVAN
Photographer

WWW.JULIASEVAN.COM

+1 514-909-6660

PHOTOGRAPHY@JULIASEVAN.COM

HAGOP

REFRIGERATOR REPAIR SERVICE

Call (438) 998-4018

LEVON BENOHANIAN ET HAGOP KACHICHIAN

PHARMACIENS-PROPRIÉTAIRES

3915, boul. Samson, Laval, Québec, H7W 2G1

T 450 688-4111 F 450 681-5525

Lundi au vendredi : 8 h 30 à 20 h • Samedi et dimanche : 9 h à 17 h
Infirmière (Jeudi) : 8 h 30 à 15 h • LIVRAISON GRATUITE

proximlaval@gmail.com

affiliés à Proxim

Պ.- Ապշելու է, որ այս կացութեան մէջ, այսքան կորուստներին ի տես, եւ բոլոր կորուստներին էջը փակելու ճիշդով, կարելի է խօսել խաղաղութեան մասին: Այսինքն, չեմ հասկանում, իրենց համար խաղաղութեան բնութագրումը կամ սահմանումն ինչ է: Մենք կարծում ենք, որ խաղաղութիւն կարելի է հաստատել, երբ ի վիճակի ես քո խաղաղութեանը սպառնացող վտանգներին առաջն առնել, հաշուի առնելով նաեւ, որ այս տարածաշրջանն այն գերզարգացած, մարդու իրաւունքները պաշտպանող միջավայրը է: Այս ձեւով խաղաղութիւն չի հաստատուում: Մինչեւ այսօր ինչ նկատել ենք, իրենց թմբակահարած խաղաղութիւնը հայկական կողմի գիշտմաների շղթայի ձեւակերպում է՝ Արցախը տանք, Սիւնիքն անպաշտպան ձգենք, անկլանները (միջերկրները) տանք, հարիւր հազարով աղբբեջանից վերաբնակեցնենք Հայաստանի տարածքում, որ խաղաղութիւն լինի, բայց սրա անունը խաղաղութիւն է, այլ՝ անձնամատուցութիւն է: Մեր պատկերացրած արժանապատիւ խաղաղութիւնը մեր պաշտպանունակութիւնը բարձրացնելով երաշխաւորուած խաղաղութիւնն է: Հայ ժողովրդից աւելի խաղաղասէր ժողովուրդ չկայ, մենք դէմ չենք խաղաղութեան, բայց ոչ ի հաշիւ մեր գոյութեան:

Հ.- Թուրքիան էլ, պայմանաւորուած Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ ընթացող գործընթացներով, աշխուժացնում է դերակատարութիւնը Հայաստանի առնչուող հարցերում, հայ-թուրքական սահմանի բացման հարցը շարունակում է գորակարգային լինել: Հայաստանն այսօրուայ կացութեամբ, պատրաստ է ըստ ձեզ, որեւէ ձեւաչափի յարաբերութեան թուրքերի հետ:

Պ.- Շատ յստակ է, որ Թուրքիան Հայաստանի հետ իր յարաբերութիւնները պայմանաւորել է Հայաստան-Ադրբեջան բանակցութիւնների արդիւնքով: Եւ այդ նախապայմաններով է Թուրքիան առաջնորդում Հայաստանի հետ որեւէ տեսակի յարաբերութիւնների բնականոնացման ուղղութեամբ: Նախանշաններ կան, որ նաեւ Հայոց ցեղասպանութեան հարցի արժարժուած Թուրքիայի կողմից նախապայման է ներկայացում, որի նկատմամբ մենք որպէս ազգային գաղափարախօսութիւն կրող քաղաքական ուժ հարիւր տոկոսով դէմ ենք, եւ չենք կարող հանդուրժել հայ-թուրքական յարաբերութիւնների բնականոնացում՝ նախապայմաններով, եւ ի հաշիւ մեր պատմական անժամանցելի իրաւունքների կորուստի:

Սա չի նշանակում, որ մենք դէմ ենք հայ-թուրքական յարաբերութիւնների հաստատմանը: Տարիներ առաջ, երբ արժարժուել է այս խնդիրը, մենք յստակ դիրքորոշում ենք արտայայտել, որ կողմ ենք, եւ դէմ չենք առանց նախապայմանների բնականոնացման: Յիշում եմ, որ Վահան Յովհաննիսեանն էլ ասում էր, որ մենք չենք, որ սահմանները փակել ենք, իրենք են փակել, իրենք էլ թող բացեն: Դրա համար, նախապայմանների հարցն է, որ մեր համար խնդրոյ առարկայ է:

Երկրորդ կարեւոր խնդիրը, որ մեր մտքում ունեցել ենք, այն է, որ յարաբերութիւնները շատ վտանգաւոր իրավիճակ կարող են ստեղծել Հայաստանի տնտեսութեան համար, եթէ երկիրը դրան նախապատրաստուած չլինի: Հետեւաբար, այդ յարաբերութիւնների բնականոնացմանը պէտք է գնալ այն պահին, երբ Հայաստանը ներքին իրավիճակով գոնէ որոշակի տնտեսական ինքնապաշտպանական խարխիւ է ստեղծել, որպէսզի կուլ չզգնանք թուրքական դրամազլխի (դրամազլուխի) հետեւանքով Հայաստանի թուրքացմանը: Սրա կենդանի օրինակն էլ ունենք. Վրաստան-Թուրքիա իրավիճակը, երբ Վրաստանի տնտեսութիւնը բաւական մեծ չափերով կախուածութեան մէջ է թուրքական դրամազլխի եւ թուրքական տնտեսական տիրապետութիւնից:

Հ.- Հ.Յ.Գ.ն յայտարարել է, որ ստեղծուած ծանր կացութիւնը Հայաստանի իշխանութիւնների վարած քաղաքականութեան արդիւնքն է, եւ ելքը իշխանափոխութիւնն է: Ինչպէ՞ս է պատկերացնում դա, ունէ՞ք յստակ ծրագիր:

Պ.- Այստեղ պէտք է մի քիչ ցաւալի փաստ մատնանշեմ, որ այո, իշխանափոխութիւն իրականացնելու համար մենք նախորդ ամիսներին, տարբեր փորձեր արել ենք՝ կազմակերպելով Հայրենիքի փրկութեան շարժում, Դիմադրութեան շարժում, բայց ընդդիմութեան ձախողումն է, որ մինչեւ այսօր Հայաստանում իշխանափոխութիւն դեռ տեղի չի ունեցել: Մեր թէզերն արդար են, մեր տեսակէտները ճիշդ են, մեր կեցուածքներն ազգային շահերի մեկնակէտ ունեն, բայց գործնականորէն, այն ինչ պահանջում էինք՝ չկարողացանք իրականացնել:

Հ.- Որո՞նք են պատճառները:
Պ.- Ես կարծում եմ, որ ընդդիմութեան կազմակերպութեան շարժումն էր պատճառը: Այսինքն, նման խնդիրներ, մէկ կամ երկու կուսակցութեան հարց չի կարող դառնալ. անհրաժեշտ է ազգային գաղափարախօսութիւն կրող ամբողջ ուժերի համախմբում գաղափարի շուրջ, այն առաջ մղելու համար՝ «ես եմ, դու ես» հասկացողութիւնը մի կողմ դնելու մօտեցում, եւ ազգն ու հայրենիքը իբրեւ առաջնային մտահոգութիւն պէտք է համարուի: Այդ կազմակերպութեան ընդդիմութիւնը ցաւալիօրէն, մինչեւ այսօր չի կարողացել իրականացնել, եւ այդ մէկը կարեւոր պատճառներից էր, որ ընդդիմութիւնը չկարողացաւ նաեւ ժողովրդի մէջ ալլընտրանք դառնալ այդ յստակ պատկերացումը ներկայացնելու: Երկրորդ պատճառը, որ գաղտնիք է՝ Հայաստանում ազգային արժէքները յարձակման թիրախ են, եւ այդ ուղղութեամբ շատ կազմակերպութեան աշխատանք է իրականացնում ու յաջողում է ժողովրդի համար այդ թէզերը հասանելի դարձնել: Սա էլ նաեւ պատճառ է, որ ընդդիմութիւնն իր գաղափարներով շատ ընդկալուի հանրութեան կողմից, որովհետեւ այդ բոլոր արժէքներին հարուածելու յստակ մեքենան ստեղծուած է, եւ շարունակում է գործել: Իշխանութիւններն այնքան ցցուն են դարձրել օրինակ այն թէզը, որ իրենք խաղաղութիւն են ուզում՝ մենք պատերազմ, որը բացարձակապէս իրականութեանը չի համապատասխանում: Դուք խաղաղութիւն էք ուզում, բայց ձեր ուզածի անունն իրականում անձնատուութիւն է, մենք խաղաղութիւն ենք ուզում մեր ինքնապաշտպանութեան արդիւնքով ստեղծուած խաղաղութիւն: Նրանք կարողացել են ժողովրդի մէջ ենթահոգ գտնել եւ համոզել իրենց տեսակէտում:

Այս հիմնաւոր պատճառներն են, որ կարծում եմ ընդդիմութիւնը չի կարողացել իր առջեւ դրած իշխանափոխութեան խնդիրը լուծել, եւ մինչեւ այդ հարցը չկարողանայ լուծել՝ դժուար է իշխանափոխութիւն իրականացնել Հայաստանում, յատկապէս, որ ներկայ իշխանութիւնը ձեռնտու է ե՛ւ արեւելքին, ե՛ւ արեւմուտքին, եւ շահագրգռութեամբ խաղաղութիւնների հարց կայ նաեւ թուրք-ադրբեջանական տանգեմի (լծակից գոյգի) մօտ, քանի որ նրանք Հայաստանի այս իշխանութիւններից աւելի մեծ նուէր է՛նք ինքն կարող ունենալ: Արդիւնքում, աշխարհաքաղաքական ընդհանուր միջավայրն էլ նպաստում է այս իշխանութեան համար իրենց աթոռների պահպանմանը:

Լուծումը՝ այս բոլոր թերութիւնների վերացումն է, որի ուղղութեամբ Հ.Յ.Գ.-ն աշխատում է: Այսինքն, մենք ճիշդ ասում ենք, բայց այդպէս չէ, որ յաջողելու համար մեզինք է միայն կախուած: Այդուհանդերձ, եթէ չի ստացւում, չի նշանակում, որ չպիտի ստացուի: Ծիւղերը պէտք է շարունակել: Սփիւռքում էլ կարաւորականութիւն կայ, ազգային գիտակցութեան եւ այս պարտուածի յուսալքութեան ալիքը փոխելու կարիք կայ: Մենք պիտի շարունակենք աշխատել, որովհետեւ այս պարտութեան հետ անկարելի է հաշտուել, եւ այս պարտութիւնների շղթան շրջելու միակ ձեւը, նոյն ոգով, եւ տրամաբանութեամբ ու գիտակցութեամբ աշխատելն է, բայց՝ տասնապատիկ ջանքերով: Գործընթացը շարունակում է, եւ երբեմն նաեւ՝ ինքնասրբագրումով, այսինքն՝ օգտուելով նախորդ սխալներից, եւ դրանք շտկելով: Մեր համար յարատեւ պայքարը՝ Քրիստոսի Միքայէլեանից մինչ այսօր իբրեւ ուղեկից է, եւ մենք շարունակելու ենք պայքարը, եւ հաւատացած ենք, որ անպայման յաջողելու ենք:

Հ.- Որպէս ընդդիմութիւն, որո՞նք են Հ.Յ.Գ. օրակարգի առաջնային թիւերը:
Պ.- Նախ պէտք է վերականգնել մեր դաշնակիցների հետ յարաբերութիւնները: Երկրորդը, մեծ կարեւորութիւն պէտք է տալ բանակի վերականգնմանն ու հզորացմանը: Պատկերացրէք, կառավարութեան ներկայացուած այս տարուայ բիւջէում բանակին յատկացուած միջոցներում ամ արձանագրուել է, բայց դրա տասնապատիկը յատկացուել է ոստիկանութեանը: Այսինքն, թոււ է, թէ իշխանութիւնն արտաքին թշնամի չունի եւ ըստ այդմ՝ բանակը զորացնելու խնդիր չունի, բայց ներքին թշնամի ունի, եւ այդ պատճառով ոստիկանութեան բիւջէն այդչափ մեծացնում է: Երրորդ, Արցախի էջը փակելու խնդիրն ու Ադրբեջանի հետ այս անընդհատ զինջողական քաղաքականութիւնը 180 աստիճան պէտք է հակառակ ուղղութեամբ գնայ՝ առնուազն բանակցային սեղանին արժարժելու այն ինչ այսօրուայ դրութեամբ իրապաշտօրէն հնարաւոր է՝ արցախահայութեան վերադարձ, անվտանգութեան կայուն երաշխիքներ: Այս բոլորը հարցեր են, որ կարելի է ներկայացնել միջազգային հարթակներում եւ բանակցութիւններ վարել:

Հ.- Իրավիճակը մտահոգիչ է նաեւ Միջին Արեւելքի Հայկական Սփիւռքի համար՝ պայմանաւորուած յատկապէս իսրայէլ-պաղեստինեան հակամարտութեամբ: Ի՞նչ մարտահրաւերների առաջ են այդ տարածաշրջանի հայ համայնգները:
Պ.- Դժբախտաբար, Միջին Արեւելքի՝ Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի հայ համայնքներն արդէն կրել են

շատ մեծ վնասներ անկախ իսրայէլ-պաղեստինեան հակամարտութիւնից: Եթէ այն աշխարհագրորէն չընդլայնուի, ինչի միտումները կարծես կան այս պահին, մեծ ազդեցութիւն չի լինի հայկական համայնքների իմաստով: Իսկ եթէ ընդլայնուի՝ շատ մեծ ազդեցութիւն կարող է ունենալ, եւ այս պարագայում առաջին հերթին Լիբանանի համայնքի համար, որովհետեւ Լիբանան-Իսրայէլ սահմանը Գազայից յետոյ ամենաթէժ կէտերից է, եւ եթէ Լիբանանը ներքաշուի այս հակամարտութեան մէջ՝ լիբանանահայ համայնքի համար նոր կացութիւն կը ստեղծուի: Նաեւ որոշ ազդեցութիւն կ'ունենայ Սիրիայի վրայ, որովհետեւ Սիրիայի սահմանն էլ թէժանալու միտումներ է ցոյց տալիս: Սա հայ համայնքների դիտանկիւնից: Կը ցանկանայի անդրադառնալ նաեւ մարդու իրաւունքների տեսանկիւնից: Այսօր, այն ինչ տեղի է ունենում Գազայում, շատ աւելի է նմանում Ադրբեջանի կողմից արցախահայերի նկատմամբ իրականացուածին, նոյն պատկերն է, երբ հաւաքական պատժի եւ խաղաղ բնակչութեանը հարուածելը հակամարդկային է եւ ահաբեկչութիւն է: Այս բոլորը մարդկայնօրէն չի կարելի հանդուրժել, եւ Իսրայէլի կատարածը շատ հեռու է այն եզրոյթից, որ ԱՄՆ կառավարութիւնը փորձում է ներկայացնել՝ իբր Իսրայէլն իրաւունք ունի ինքնապաշտպանութեան, այնինչ սա գրոհ է՝ հազարաւոր մարդկային զոհերով:

Հ.- Սփիւռքի կազմակերպման առումով Հ.Յ.Գ.-ն այսօր ի՞նչ աշխատանքներ է իրականացնում:

Պ.- Միջինարեւելեան համայնքներից վերջերս մեծ թուով հայեր տեղափոխուել են այլ երկրներ՝ քիչ մասը Հայաստան, մեծամասնութիւնը՝ Շուէդիա, Գանատա, փոքր թուով՝ ԱՄՆ, Աւստրալիա: Տեղական մեր կառոյցները շատ արդիւնաւէտ կերպով կազմակերպեցին այդ մարդկանց վերաբնակեցման հարցերը, եւ կարելի է ասել, որ հայութիւնը շատ արագ կարողացաւ ընտելանալ շնորհիւ այդ կազմակերպութիւնների աջակցութեան: Մի շարք համայնքներ դիմափոխուեցին, եւ իրենց հայկական կեանքը մի քիչ երկարաձգուել է, ասենք, եթէ յիսուս տարի էր, այժմ՝ հաւանաբար այդ համայնքները հայկականութիւնը կը պահեն եօթանասուն տարի:

Շուրջ հինգ հարիւր տարբեր համայնքների համախմբում ենք կարողացել ստեղծել Եւրոպական տարբեր երկրներում՝ հիմնականում Արցախի հարցի շուրջ, եւ վերջերս Բրիւսէլում մեծ հանրահաւաք կազմակերպեցինք: Սակայն կազմակերպական յատուկ աշխատանք ունենք կատարելու Եւրոպայում, եւ այս համախմբումը ծառայեցնելու հայկական այլ օրակարգերի եւս: Փորձում ենք Թուսաստանում եւս ստեղծել կուլ կառոյց:

Աշխարհում, Հ.Յ.Գ.-ի, նաեւ Հայ Դատի գրասենեակների միջոցով գործունէութեան մեկնակէտն ու առաջնորդուելու սկզբունքները մեր քննարկած թեմաներն են, որոնք բխում են հայկական շահերից:

Հ.- Հ.Յ.Գ. Բիւրոն, Հոկտեմբերին յայտարարեց, որ ԱՄՆ Արեւմտեան շրջանում վերահաստատուել է շրջանի դաշնակցական ընտանիքի միասնութիւնը: Հայերի համար գոյութեան կապի այս փուլում յատկապէս, կենսական այս միասնութիւնը ի՞նչ համաձայնագրի շրջանակներում իրականացաւ:

Պ.- Հ.Յ.Գ. ԱՄՆի Արեւմտեան շրջանում ցաւալի էջ էր բացուել, ինչն օրակում եմ իբրեւ զուտ ներկազմակերպական հարց: Նման հարցերում ներկազմակերպական ճիշդութիւնը դիմադրաւելու մօտեցում ենք ցուցաբերել, եւ կը շարունակենք ցուցաբերել: Հ.Յ.Գ. Բիւրոյի մօտեցումն այն էր, որ ընկերների ընդհանուր ծիրում, շրջանն ինքն իր մէջ լուծման տարբերակներ գտնի: Բիւրոյի իրականացրածը հովանաւորութիւն էր, մղիչ ուժ դառնալու մօտեցում էր, եւ ուրախութեամբ կարելի է ասել, որ շրջանի ընկերներն իրենց մէջ ուժ գտան երկխօսութեամբ, բացատրութիւններով եւ բարեբախտաբար յաջողեցին՝ Արեւմտեան շրջանում վերահաստատելով դաշնակցական մէկութիւնը: Սա լաւ խթան է շրջանի համար, որ վերագտնի անցիակի իր դերակատարութիւնն ընդհանուր համահայկական կեանքի մէջ, որ նախորդ դէպքերի պատճառով որոշ չափով տուժել էր: Այսօր միասնութիւնը վերականգնուել է, եւ շրջանը կը շարունակի գործել իր առաքելութեան շրջանակներում:

Սեղան... Սկիզբը էջ 4

ուանէ: Ինք եզրը թարգմանած է՝ յետխոչողութիւն: Այս յիշողութիւնը է «անձի մը չապրած փորձառութեան յարատեւումը»: Յիշողութեան գործօնը «արուեստական» է, կ'ըսէ: Կը հասկնամ՝ կը ստեղծուի: Քանի կը ստեղծուի՝ ապա տարբերութիւն կը ծնի:

Ինքնութիւնը ասոնցմէ զատ՝ այլ գործօններու ալ ազդեցութեան տակն է: Ինչպէս՝ ազգականական կապեր, կրօնք, լեզու եւ այլք:

Նկատի ունենալով, որ Սփիւռքի տարբեր վայրերու հայերը իրարմէ տարբեր հայեր են, եւ հասարակութիւնները իրարմէ տարբեր հասարակութիւններ են՝ կարելի՞ է մէկ ինքնութեան մասին խօսիլ: Սփիւռքը բազմինքնութիւն է, միշտ այլացող բազմինքնութիւն, նաեւ՝ առհասարակ՝ միշտ այլալող բազմինքնութիւն:

Մեկնաբանելով եւ տարակարծաբար տարբերակելով Վահէ Օշականի հայեացքը, կը խորհիմ՝ որ սփիւռքեան բազմինքնութիւնը միշտ դէպի «ներս» (դէպի հայրենիք, դէպի անցեալի արժէքներու համակարգ) եւ դէպի «դուրս» (դէպի նորաստեղծելի հայրենիք, եւ արարելի նոր արժէքներու համակարգ) ձգման մէջ է: Միայն դէպի «ներս» ընթացումը սփիւռքեան էջ, այլ՝ հակա-սփիւռքեան է: Բացարձակապէս դէ-մար չի կրնար ըլլալ, չի կրնար ըլլալ նաեւ՝ միայն «դուրս»ին համար: Անոր կեանքը՝ ուրոյն լինելակերպեր եւ լինելութիւն կը պահանջէ: Կրօնա-վախճանաբանական լեզուով՝ Նոր երկինք եւ Նոր երկիր:

Իսկ Յակոբ Պալեան գրած է, թէ «այլեւ չկայ Սփիւռք, կան Սփիւռքներ, հոգեբարոյական տարբերութիւններով (...) որ հետզհետէ պիտի դադրի շարունակութիւն ըլլալէ»: Ուրեմն՝ այլեւ չկայ մէկ ինքնութիւն, կան բազում ինքնութիւններ, որոնք, հաւանաբար մեծաւ մասամբ, դադրին «շարունակութիւն»ներ ըլլալէ: Փոքրամասնութիւն մը պիտի մնայ, մնացորդ մը, որուն համար շուրջ 500 տարիներ (ըստ իր վերջին նախատեսութեան) տուած էր Վ. Օշական:

*
Ինքնութեան պահպանում:
Նախ՝

դարձեալ մէջըներում մը Բ. Փափագեանէ. «...երբ հայապահպանումը կ'ըմբռնուի միայն անցեալին կառուցելու, անցեալով ապրելու, անցեալը կրկնելու պարտադրանքի ձեւին տակ, ազգային նկարագրի ստեղծագործական ուժեղ թափը կը պակսի, կը թմրի ու կը յառաջանայ ազգային նկարագրի աղաւաղում: // Ճիշդ է պահանջել աւելի ուժական ձեւի հայապահպանում մը, անցեալին օգտագործումը ներկան իմաստաւորող կենսունակութեամբ մը»:

Ապա՝
Պահպանել ո՞ր ինքնութիւնը, երբ Սփիւռքը բազում ինքնութիւններու կազմաւորման տեղն է: Եւ վերջը՝ պահպանելը կարելի չէ նպատակի վերածել: Պատմութիւնը եւ մշակութային աւանդը Սփիւռքեան վայրերուն կամ սփիւռքներուն մէջ ստանձնելով, յանձնառու ըլլալով անոնց, քննասիրելով գանոնք, ստեղծագործելով անոնց ատաղձին օգտագործմամբ, մտքի ու որակի լոյսով մեկնաբանելը՝ ինքնութիւններուն կը մատուցեն հասարակաց արժէքներ, եւ՝ փորձառութիւններ, որոնց կազմակերպ շրջանառութեան դրուելուն եւ իւրացուելուն պարագային՝ տարբեր վայրերուն կամ սփիւռքներուն միջեւ հասարակաց յատկանիշներ տեղ կը գտնեն: Բայց թէ՛ յատկանիշները, թէ՛ արժէքները եւ թէ՛ փորձառութիւնները, եւ թէ՛ այլ գործօններ բազմինքնութիւնը չեն կրնար բառնալ, որովհետեւ տարբերութեան ուժը հզօրեղապէս կը բանի:

*
Ինչպէ՞ս զարգացնել Սփիւռքը...
Հարկ է «անհրաժեշտ մեքենան» ստեղծել եւ շարժման մէջ դնել, պիտի ըսէր Մանասէ Կ. Սեւակ: Ան «անհրաժեշտ մեքենան» ըսելով՝ հասկցած էր քաղաքական վերին համասփիւռքեան մարմին մը, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ բանաձեւել «աշխարհայեացք մը», զձեւ «գործունէութեան ուղիներ», ստեղծել պատմագիտական ուսումնասիրութեանց կեդրոն մը, որ նպատակը պիտի ունենայ հայ մատենագրութեան արժէքներուն, քաղաքակրթական տուեալներուն թարգմանութիւնը, վերլուծումը, համադրումը եւ տպագրումը մէկէ աւելի եւրոպական լեզուներով, թէ՛ օտարներուն եւ թէ՛ հայ նոր սերունդներուն համար. հայկական հարցերու ուսումնասիրութեան եւ հրատարակութեան կեդրոն մը, ուր պիտի ուսումնասիրուին, մտածուին եւ գրուին հայապանութեան մասին եւ հայ քաղաքակրթութեան արժէքները «բացայայտուին». այս կեդրոնին մէջ նաեւ տեսած էր հայ եւ օտար օրէնսգէտներու «մարմին» մը (կրնար ասիկա որպէս անկախ մարմին տեսնել), որ պիտի հետապնդէ «հայ իրաւունքներու դատը». գաղութապահպանման ուսումնասիրական կեդրոն մը, ուր «իմաստուն միտքերը յղանալու են Ազգային պատկանելիութեան լուսամիտ հրահանգներու գիրքը, եւ զանոնք ապրելու եւ գործադրելու միջոցներուն ցուցմունքները»: Մանասէ Կ. Սեւակ գիտնական մըն էր, եւ իր տեսած «անհրաժեշտ մեքենան» ցնորք մը չէր, այլ իրականանալի տեսլական: Բայց տեսանողներուն խօսքերը դժուար կ'իմացուին, կամ չեն իմացուիր «ականջ չունեցող»ներու թափառումներուն մէջ...:

*
Հայ դատի հետապնդում:
Բացայայտ է, որ Արցախեան 44-օրեայ ճակատամարտը, եւ պարտութիւնը, եւ Հայաստանի ներկայի իշխանութիւններուն քաղաքականութիւնը մեծ հարուածներ եղան Հայ դատի գործունէութեան: Եւ՝

— Ատեն մը «քաղաքականացում» եզրը շատ կը գործածուէր: Բայց հասարակութեան եւ մանաւանդ նոր սերունդին քաղաքականացումը միայն բաւարար չեն Հայ դատի գիտակցուած եւ որակեալ հետապնդումին համար: Մանասէ Կ. Սեւակի «անհրաժեշտ մեքենան» նաեւ ա՛յլ կ'ըսէ: Քաղաքականացումը այդ մեքենային բանաձեւելիք գործունէութեան մէկ ուղին կրնայ ըլլալ, եւ չի կրնար անգիտանալ կամ անտեսել մեքենային գործունէութեան միւս ուղիները:

— Քաղաքականացումը միայն քաղաքական կեցուածքներ ունենալով, կրկնելով կամ կարգախօսներ յայտարարելով կ'ըլլա՞յ: Չը՛լլար: Իրաւ քաղաքականացումը՝ գիտութեամբ քաղաքականացումն է: Եթէ նախապէս Հայ դատը առհասարակ կը հետապնդուէր սիրողականօրէն, այլեւս կարելի չէ այդպէս շարունակելը: Մտաւորականը հայ եւ օտար օրէնսգէտներու վերին մարմնի կարեւորութիւնը ցոյց տուած է: Այն մարմնին հետ հարկաւոր է նաեւ ունենալ քաղաքագիտութեան մասնագէտներու վերին մարմին մը, կ'աւելցնեմ:

— Հայ դատը հատուածականօրէն հետապնդելը՝ ապարդիւն գործունէութիւն մըն է: Անձնամիթարանք:

— Միջ-կուսակցական իրարամերժութիւնը (ներկայիս՝ քօղարկուած), եւ ներ-կուսակցական պառակտումները ինչպէ՞ս Հայ դատ հետապնդեն: Տունդ երբ բաժան բաժան է, նախ այդ հարցը պիտի լուծես: Կը փորձուիմ յիշելու Հեթում Պատմիչի դրուագը, ուր սարսափելին ձէնկիղ խան՝ իր գաւակներուն «մէկ սիրտ եւ մէկ հոգի» ըլլալու խրատը կու տայ: Ճէնկիղ խանէն եթէ մենք սորվելիք չունինք՝ ձէնկիղխանեաները արդէն սորվելու վրայ են...:

*
Հայրենիքի հզօրացում:
Կը հաւատամ, որ «անհրաժեշտ մեքենան» եթէ ստեղծուի՝ իր նպատակը կրնա՛յ ունենալ, նաեւ անշուշտ՝ եթէ Հայաստանի գերակայութեան բարդոյթը գայն չմերժէ: Նոյնպէս կրնան ունենալ նախա-«անհրաժեշտ մեքենան» յանձնառութիւնները, որոնք սակայն յանտեսումն եւ ի հեճուկս Սփիւռքին կամ սփիւռքներուն պէտք չէ ըլլան: Միտք մը կը զարգանայ տրամախոհութեամբ, եւ կը հաստատուի: Նմանապէս, ազգ մը (պետականաւոր եւ անպետութիւն) կը զարգանայ տրամախոհութեամբ, եւ կը զօրանայ: Եղիշէ Չարենց գրած էր, թէ հայութեան փրկութիւնը իր «հաւաքական ուժի մէջ է»: Կը մտածեմ, որ փրկութիւնը՝ ոչ, բայց դժուարութիւններու, արգելքներու եւ սպառնալիքներու յաղթահարումը, ապա եւ՝ այժմակերտումը, որ ապագայակերտում է՝ ա՛յո:

Բ.
Շարունակութիւնը՝ կարճ պատասխաններով:
Հ. Սփիւռքի զարգացման համար ինչպէ՞ս համախմբել Սփիւռքի ներուժը:
Պ. Վանողական հոգեբանութենէ հրաժարելով, մանրախնդիր չըլլալով, սեփական պատերը յաղթահարելով, մասնագիտական հետեւողական աշխատանքներով, մատչելի ընծայուելով, սատարելով, համագործակցելով:
Հ. Ինչպէ՞ս կանխարգիլել Հայրենիքի հետ խզումը:
Պ. Ֆէսթիվալական հայրենասիրութիւնը պատրանաթափութեան կը տանի, ուստի՝ խզման: Աճեցնել, զարգացնել մշակութային հայրենասիրութիւնը, որ է՝ մշակութասիրութիւնը, մշակութաստեղծումը, որովհետեւ մշակութիւն մէջ են կենդանութեան շունչը, զօրիչ զօրութիւնը եւ կանգնումի գիտութիւնը:
Հ. Սփիւռքի վերակազմակերպումը ինչպէ՞ս կրնայ ընթանալ:
Պ. Կառավարման-վարչական ոլորտին համար, կրթական-մշակութային-գիտական ոլորտին համար՝ «անհրաժեշտ մեքենան»: Իսկ տնտեսական ոլորտին համար՝ այն մեքենային մէջ անկախ մարմինի մը գործունէութիւնը: (Ստիպողութիւն մըն է ամենուրեք տնտեսական աղբիւրներ արարել: Բարեբարներուն՝ վարձքը կատար: Սակայն համասփիւռքեան տեսլական մը միայն բարեբարներով իրականանալի չէ, այլ քայլ առ քայլ՝ տնտեսական աղբիւրներու արարմամբ, համադրմամբ):
Հ. Որո՞նք կրնան հանդիսանալ գլխաւոր դերակատարները. Ազգային կուսակցութիւնները, Եկեղեցի՞ն (ինչպէս յայտնեցի նախընտրութիւնս՝ յարանուանութիւնները), ա՞յլ կազմակերպութիւններ (առկայ կամ նորաստեղծ), անհատ ազգայինները:

Պ. Բոլորին ատակ ներկայացուցիչներէն կազմուած համասփիւռքեան վերին մարմինը՝ միակ գլխաւոր «գերակատար»:
Կուսակցութիւններուն պարագային՝ ներկայացուցիչները կրնան կուսակցականներ չըլլալ, այլ համակիրներ: Յարանուանութիւններուն պարագային՝ ներկայացուցիչները կրնան ոչ միայն եպիսկոպոսներ ըլլալ, այլեւ քահանաներ, սարկաւազներ, դպրուհիներ կամ դպիրներ, հաւատաւորուհիներ կամ հաւատաւորներ:

Հ. Սփիւռքի ամրապնդման մէջ ի՞նչ դեր կրնան խաղալ ազգային ուժերը-վարութիւն ունեցող հայրենի պետականութիւնը, հասարակական կազմակերպութիւններն ու ստեղծագործական, կրթական ու գիտական հաստատութիւնները:

Պ. Ամենուն դերը՝ միայն համագործակցութիւն պէտք է ըլլայ, եւ ո՛չ՝ խանգարել:

Գ.
Յետ Գրութեան
Սակայն մինչեւ «անհրաժեշտ մեքենան» ստեղծուի՝ սփիւռքեան իւրաքանչիւր վայր պիտի իր կազմակերպական կեանքին, ծրագիրներուն եւ գործունէութեանց որակային բարձրացման համար տքնի՝ առանց հպարտանալու իր տիպարային հայկականութեան վրայ, այլեւ տքնի՝ որ հրաշալի մեքենան ցնորք մը չըլլայ:

horizon
H O R I Z O N
Hebdomadaire arménien
Armenian Weekly
Publié par / Published by
Les Publications Arméniennes
(1991)
3401, Olivar-Asselin
Montréal, Québec
Canada H4J 1L5

Abonnement annuel /
Yearly subscription
Canada
2e classe - 2nd class: \$80
plus applicable taxes
1re classe - 1st class: \$95
États-Unis / USA
1re classe - 1st class: \$95 US
Ailleurs / Elsewhere
1re classe - 1st class: \$125 US

Administration / Publicité
Sylva Eshramdjian-Bachekjian
(General Manager)
Tél.: (514) 332-3757
E-Mail: sylvla@horizonweekly.ca

Courrier de deuxième classe
/No. 40065294 / Second class mail
Dépôt légal: bibliothèques nationales
du Québec et du Canada - ISSN 0708580X

Թորոնթոյի
Ներկայացուցիչներ՝
Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921
Ժագ Վարպետեան, (416) 722-9225

Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիմեան

Financé par le
gouvernement
du Canada

Funded by the
Government
of Canada

Canada

ՍՈՒՐԲ ԶԱԿՈՐ ԱՌԱՋԵՆՈՐԴԱՆԻՍ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՌԻՆՏ ԵՐ առթիւ Սիրարքի Պողոսեան 20 Մի Ոմն 10 ՅԱԿՈՐ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆԻ Ա. տարիքին Տիրուկ Մանճիկեան 200 Գոկո. Նարեկ Մանճիկեան 200 Գոկո. Եւ Մեթր Սեւակ Մանճիկեան, Մարիօ Բլանդ, զւկբ. Սեւակ, Վայբ 100 Տ. Եւ Գոկո. Հրայր, Լայն Մանճիկեան Եւ Մանճիկեան, զւկբ. Սեւակ, Վայբ 100 Բժ. Եւ Տ. Կարպիս Հարպոյեան 50 Գրիգոր, ձկնի Գասէմեան 100 Ժան, Արտեմիս Մկրտիչեան 50 Յովսէփ, Վերտին Թաշեան 50 Թուրքի, Սուզան Աշգարեան 25 Վարանդ, Վանա Եւ Մանճիկեան 50 Վարուժ, Անահիտ Պալեան, զւկբ. Բայրի, Վարագ 100 Լիւսի Ինճոյեան 50 Բժ. Եւ Տ. ԱրիՄկրտիչեան 50 Մի Ոմն 20 Մի Ոմն, Հուրի Եւ Մանճիկեան 50 Աշոտ, Անի Ճերանեան 40 Թագուհի Մանճիկեան 30 Վաչէ, Սուէ Եւ Մանճիկեան, զւկբ. 50 ՍՈՒՐԵՆ, ԷԼԻՁ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻՆԵՐՈՆ Հոգևոց Բժ. Եւ Տ. Թուրքի Պետրոսեան, զւկբ. 100 Բժ. Ասիլ Պետրոսեան, զւկբ. 200 ՎԱՐԴԱՆ ԱԿՆԵՐԵԱՆԻ 5-րդ տարիքին Լորա Ակնէրեան, Սարօ Ակնէրեան, Արա Ակնէրեան 100 ԹԱԳՈՒՀԻ ՏԵՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ 40-ին, ՏԱՆԻԷԼ ՍՈՄՈՆԵԱՆԻ, ՄԱՐԻ ՍՈՄՈՆԵԱՆԻ Հոգևոց Պատամ, Անի Մամալանի, զւկբ. 30 Տ. Եւ Տ. Արարատ Ալանեան 20 Տ. Եւ Տ. Զարեհ Ալանեան 20 ՍՕՍԻ ՔԷՉԷՃԵԱՆ ՍԱՅԱՐԻ 7-օրէքին Յարութ, Մարիա Ասատուր, զւկբ. 20 Լեւոն Ասատուր, զւկբ. 20 ԱՐՇԱԿ, ՇԱՔԷ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻՆԵՐՈՆ, ՍԵՂԱ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ Հոգևոց Ռիթա, Թամար Գազանեան 40 Սարգիս, Անի Սըլբըշեան, զւկբ. 50 ԳԵՂՈՒԳ, ԱԶԱՏՈՒՀԻ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻՆԵՐՈՆ, ԹՈՐՈՍ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԳՈՆԵԱԼԵԱՆԻ Հոգևոց, ՔԷՇԻՇԵԱՆ, ԳՈՆԵԱԼԵԱՆԻ ԳԵՐՊՈՍԱՏԱՆԱՅ ԿԵՂԵՑԻՈՅ Տիրարան, Պերճուհի Քէշիշեան 50 ԺԱՆ ՕԳՃԵԱՆԻ Հոգևոց Անիլ Օգճեան 20 Տ. Եւ Տ. Գէորգ Օգճեան, զւկբ.

30 ՅԱԿՈՐ ԿԻԼԵԱՆԻ 40-ին Վարդուհի Ստեփանեան 100 Թաֆֆի Մինասեան 50 Հերման, Գարմէն Մինասեան 50 Ալթան, Մէլիքէ Թաֆուճու 50 Լեւոն, Լեւոն Տէմիրճեան 20 ՇԱՔԷ ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ Ժանուար Արտեմ, Հուրի Մանճիկեան, զւկբ. Թաֆֆի, Արիս 100 Շաքէ, Լորէլա Մանճիկեան, զւկբ. 100 Բաֆֆի, Անի Օճանեան 50 Մարգրիտ Պապիկեան 100 Ա. Եւ Ս. Երանկեան 100 Անի Քրիզորեան 100 Պետիկ Մանճիկեան 100 Փիթր, Բիթա Գառնի 50 Յովհան, Թանիա Մանճիկեան 50 Սարգիս, Շաքէ ձկնի Արզուճիկեան 100 Տ. Եւ Տ. Համբարճու Մանճիկեան 100 «ՏԵՐ ՈՂՈՐՄԵԱՆ» Ի խնդրանք Մի Ոմն 20 ԴՐՕ ՓԻԼԻԿԵԱՆԻ Ա. տարիքին Աննա Փիլիկեան 1000 Արիս Փիլիկեան, Տանիլ Բաթրուր, Լիւսի Փիլիկեան 500 Նայիրի Համբարճուճեան, զւկբ. 500 Գէորգ, Արարատ Օճանեան 200 Ժրայր, Ալին Տէրփիշեան, զւկբ. 150 Կրէկուր, Այտա Առաքելեան, զւկբ. 150 Բասարճանեան Հիմնադրամ 100 Նայիրի Մանուկ 50 Վաչէ, Լանա Մանուկ 50 Թամար Եւ Մանճիկեան 100 Արտէն, Բրիտանի Տէրփիշեան 150 Թուրքի, Սուզան Աշգարեան 50 Շաքէն, Յասմիկ Մինասեան 50 Մանուկ, Սոնիա Փիլիկեան 100 Մազի Յակոբեան 100 Լորի Մերա 50 Կարօ, Լորի Մանուկ 100 Փիլոն, Անայիս Դաննուճ, զւկբ. Մայքըլ 200 Տէրն, Բաթրիա Հափքընդ 100 Նազարէթ, Ալին Եւ Մանուկ 100 ՎԱՐԴԳԷՍ ՅԱԿՈՐԵԱՆԻ Ա. տարիքին Սուզի Յակոբեան 200 Թանիա Յակոբեան, զւկբ. 100 Տ. Եւ Տ. Մարտիկ Յակոբեան, զւկբ. 100 Խաչիկ Յակոբեան 100 Տիրարան, Պերճուհի Քէշիշեան 100 ՇՆՈՐՔ, ՇԱՔԷ ՀԱՄԲԱՐճՈՒՄԵԱՆԻՆԵՐՈՆ Հոգևոց Մինաս, Աստղիկ Կիւրոյեան 50 ԲՐԻՍՍՈՒՆ ԻՋՄԻՐԼԵԱՆԻ Հոգևոց Անդրանիկ Իզմիրեան, զւկբ. 50 ՏԱՂԵԱՆ, ԲԶԱՔՃԵԱՆ,

ԹԱԼԵԱՆ, ՆԱԶԱՅԵԱՆ Գերդաստանայ Կեղեցիոց Տիրարանուհի Տաղիան 50 Գէորգ, Լիլի Տաղիան, զւկբ. 100 Օճան, Ժազիր Տաղիան, զւկբ. 100 ՍԻՐՎԱՐԴ ՊԵՏԵՐԷԿԵԱՆ ՄԱՐԻՅԱՆԻ 40-ին, ՄԱՐԻ ՊԵՏԵՐԷԿԵԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ 12-րդ տարիքին Գրիգոր, Մարի Թաթուլեան, զուստր՝ Սեւան, Փիլէ-Լիւզ, Հուրի Սալվադի, զւկբ. Միլան, ձանի, Անի Բոտիս, զուստր՝ Օլիվիա 100 Վարդուհի Թորոսեան 50 ԱՐՍԻՆԷ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ՄԱՍՊՈՐՏԵԱՆԻ 5-րդ տարիքին Արմիկ Մամպոյեան, Սեւեան Սարգիս Շէնիլ, զւկբ. Լիանա, Արագ, Ալիսիա Թաֆֆեան 50 ԹՈՐՈՍ, ՉԱՐՈՒՀԻ ՊԱՊԻԿԵԱՆԻ 40-ին ՎԱՅԱ ԱՐՄԵՆԵԱՆԻ 40-ին Արտէն, Լիլա Արտէնեան, զւկբ. 25 ՉԱԼԷՆ ՏԻՇՈՅԵԱՆԻ 2-րդ տարիքին Վարուժ Տիրարան, զուստր՝ Թալին 150 Սիրվարդ Գուլումեան 100 Արի, Մարի Գուլումեան, զւկբ. 100 Շոթիկեան ընտանիք 100 ԳՐԻԳՈՐ ԷԼԷՅՃԵԱՆԻ 9-րդ տարիքին Անիլ Թուրեան 20 Ճորճ, Թամար Էլիշեան 20 Նազարէթ, Շաղիկ Էլիշեան 30 ՀԱՅՎԱՆՈՒՇ ԱՅՏԵՆՃԵԱՆԻ Ա. ՊՈՂՈՍ ՃԱՐԹԻՏԵԱՆԻ 3-րդ, ՅՈՎՀԱՆԷՍ ՃԱՐԹԻՏԵԱՆԻ 38-րդ տարիքին Բնիմարի, Լիանա Ճարթուեան, Տ. Եւ Տ. Վրէժ Ճարթուեան 70 ՎԱՆԱ ՍՈՂԱՆԵՄԵՉԵԱՆԻ 8-րդ տարիքին Ժրայր, Շոթիկ Սողանեան, զւկբ. 20 Սեզա Հեքիմեան 30 ՌՈՒԲԷՆ, ԱԶԱՏՈՒՀԻ ՉԱՔԱՐԵԱՆԻ Հոգևոց, ԲՐԻՍՍՈՒՆ ՉԱՔԱՐԵԱՆԻ 3-րդ տարիքին Պետրոս, Վիլիան Զաքարեան 60 ՄԱՐԻ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԱՊԷՃԵԱՆԻ 40-ին Սարգիս, Անի Ամիրխանեան, զւկբ. 50 Վարդուհի Միլքոնեան 50 Բժ. Եւ Տ. Լեւոն ձիճի, զւկբ. 50 Լեւոն, Լեւոն Տէմիրճեան 40 Ճորճ, Չէֆիլ Ուղուճայ 100 ԽԱՉԻԿ ՆԱԶԱՅԵԱՆԻ 7-օրէքին, ՊԵՏՐՈՍ, ԱՂԻՐԻՍ, ԻՍԱՀԱԿ, ԵՒՔԻ, ԵՍԱՅԻ, ՆԱԶԱՅԵԱՆԻՆԵՐՈՆ, ՊՕՂՈՍ,

ՄԱՐԻ ՓՈՇԵԱՆԵՐՈՆ, ՅԱԿՈՐ, ՀԱՅՎԱՆՈՒՇ ԳԱՍՏԱՐՃԵԱՆԻՆԵՐՈՆ, ԱԻԵՏԻՍ, ՆՈՒԱՐԴ, ՎԱՐԴԱՆ ՆԱՀԱՅԵԱՆԻՆԵՐՈՆ, ԿԵՂԵՑԻՈՅ ԳԵՐԳԱՏԱՆԻ ԿԵՂԵՑԻՈՅ Ազատ Նալպանեան 100 ՀԱՆՐԻ ՉԱԼԱԼԻ 40-ին Վաչէ Չալալ, Թալին Լատոյեան, զւկբ. 50 Էման, Փոլին Չալալ 100 Յարութ, Մարալ Լատոյեան 30 Բաֆֆի, Արագ Քէշիշեան, զւկբ. 20 Չալէն, Սեմալին Չոգազիլեան 30 Փօլ, Նայիրի Մալխանեան, զւկբ. 50 Յակոբ, Մոլիկ Ապանեան, զւկբ. 30 Տ. Եւ Տ. Իշխան Լատոյեան 20 Բրիտանուհի, Լուսին Շաքարեան 20 Մոսիկ, Սեզա Թաֆուրեան 25 Լեւոն, Թուրի Յարրա 20 Սուզան Գարտաշեան 25 Բաֆֆի, Էմմա Սեւան, զւկբ. 20 ՍԱՐԳԻՍ ԹԱՊԱՔԵԱՆԻ, ՎԱՀԱՆ ՏԵՐ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆԻ Հոգևոց Սեզա Թապալեան 300 Նայիրի Մանուկ 50 Վարուժ, Անի Սերոբեան 100 Կարօ, Լորի Մանուկ 200 ՎԱՐԴԳԷՍ ՃԷԼԱԼԵԱՆԻ Ա. տարիքին Թէրզգա ձկնիկեան 50 Արմէն, Թանիա ձկնիկեան 50 Ալեքս ձկնիկեան, Սարա Կանիլ 50 Վիլիան ձկնիկեան 50 Սիրվարդ Չոգազիլեան 50 Տ. Եւ Տ. Բէճիս Կանիլ 100 Վիլիան ձկնիկեան, Ժան, Բրիտանի Բարբուրեան 50 Նորայր Չուրիկեան, զւկբ. Սեւան 50 Բոսթի, Արփի Գայֆուլու 50 ԱՐԱՔՍԻ, ՅՈՎՀԱՆԷՍ, ՔԷՇԻՇԵԱՆԻՆԵՐՈՆ, ՅՈՎՀԱՆԷՍ ՄԻՆՈՅԵԱՆԻ Ա. տարիքին Լեւոն Մինոյեան, Մարի Մինոյեան, զւկբ. Արի, Արագ, Նանոր Մինոյեան 500 Մաղիս, Թամար Դրամպիլ, Թոնի, Մարալ Շալվարճեան 100 Ժան, Սիրուհի Սարգիսեան, զւկբ. 25 Մուրատ, Համեստ Փոսթանեան, զւկբ. Յակոբ, Էլո 50 Յարութեան, Մարալ Պերպիլեան 50 Նուրհան, Շահինեան 100 Յարութ, Սեզա Վարճապետեան 100 Հրայր, Սոնա Աճէմեան 30 Յակոբ, Աննա Պուլիպեան 50 ՄԻՆՈՅԵԱՆ ԳՈՆԵԱԼԵԱՆԻ Հոգևոց Կարպիս, Կեղեցիոց Գարեգին Հալապեան, զւկբ. 50 Ան ԳՐԱՆԻԿ ԳԱՍՏԱՆԵԱՆԻ 20-րդ տարիքին Տիանա Գաւաֆեան, զւկբ. 100

Արթուր, Նորա Արգարեան, ընտր. 40 ընտր. 50 Տ. Եւ Տ. Սարգիս Սարգիսեան, ընտր. 50 Գեղամ, ԳՈՂԱՐ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻՆԵՐՈՆ Հոգևոց Արմենակ, Սուզան Գազանեան, զւկբ. 50 Բեհեմ, Սուզան ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԵԱՆԻ Հոգևոց Ասատուր, Լեւոն Ալլահալիպետեան 20 Մարգար, Մարի ձկնիկեան 20 ԱԶՆԻԻ ՅԱԿՈՐԵԱՆԻ Ա. տարիքին Սիմոն, Էլիզաբէթ Յակոբեան, զւկբ. 25 Իվոն, ԱՐՄԵՆԱԿ ԱՐԳԱՐԵԱՆԻՆԵՐՈՆ, ՆՈՒԱՐԴ ՆԱՀԱՅԵԱՆԻ Հոգևոց ՉԷլիթեան ընտանիք 100 ՄԱՐԻ ՌՕՉԱ ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆ ՊՈՒԿԱՐԵԱՆԻ 40-ին Յակոբ, Աննա Պուլիպեան 100 Վարդան, Նայիրի Բարբախեան 100 Յրանկել, Հիլտա Գալապեան 20 Գրիգոր, Անի Թիւֆէնճեան, զւկբ. 30 Կերի, Մինասեան, զւկբ. 20 ՆԱՆԻԿ ՊԱՊԻԿԵԱՆԻ Հոգևոց Զարեհ, Վիլի Պապիկեան 100 ՄՇԵՐ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆԻ Հոգևոց Մարալ Ա. Եւ Ս. Գալապեան 40 ԱԻԵՏԻՍ ԼԻՊԱՐԵԱՆԻ 12-րդ տարիքին Մարի Լիպարեան, ընտր. 50 ԳԱՌԻԿ ՅՈՎԱՍՏՓԵԱՆԻ, ԼՈՒԻՉԱ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ԱՐԹԻՆԻ, ԴԱԻԹ, ՍԵՄԱ ՅՈՎԱՍՏՓԵԱՆԻՆԵՐՈՆ Հոգևոց Նուրհան Գալապեան, զւկբ. Լիլա, Դուլիլ Եւ Սեմա Յովապետեան 30 ԼԵՆՈՆ, ԱԼԻՍ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆԻ Հոգևոց Գրիգոր, Գարոլին Արճեան, զւկբ. Վաչան, Սեւակ, Շարլ, Թէրզգա ասատուրեան, զւկբ. Սթեֆան, Բրիտանի, Ռիթա Շըշմանեան, զւկբ. Մայքըլ Համբարճուճեան, Գարեգին, Թառա Բլայթիլ, զւկբ. Էվանթիա, Ալէքսի, Մաթէօ 100 ԱԻԵՏԻՍ ԳԱՐԵԱՆԻ ՍԱՓԱՐՃԵԱՆԻ 13-րդ տարիքին, ՄԵԼԻՆԷ, ՄԵԼԻՍ, Մուրատ, Համեստ Փոսթանեան, զւկբ. Յակոբ, Էլո 50 Յարութեան, Մարալ Պերպիլեան 50 Նուրհան, Շահինեան 100 Յարութ, Սեզա Վարճապետեան 100 Հրայր, Սոնա Աճէմեան 30 Յակոբ, Աննա Պուլիպեան 50 ՄԻՆՈՅԵԱՆ ԳՈՆԵԱԼԵԱՆԻ Հոգևոց Կարպիս, Կեղեցիոց Գարեգին Հալապեան, զւկբ. 50 Ան ԳՐԱՆԻԿ ԳԱՍՏԱՆԵԱՆԻ 20-րդ տարիքին Տիանա Գաւաֆեան, զւկբ. 100

Անի Եւ Պապեան, ընտր. 40 Վարուժ, Վանիա Գալապեան, զւկբ. 40 ՄՇԵՐ, Զապէլ Գալապեան, զւկբ. 40 Թաֆֆի Հարապետեան, զւկբ. Արարատ Լարաճեան 50 Յովսէփ, Սեզա Թորոսեան, զւկբ. 30 Տիրարան, Սեզա Թորոսեան, զւկբ. 100 Սամուէլ, Վարդուհի Թորոսեան, զւկբ. 30 Արարատ Թորոսեան, զւկբ. 20 Թոգին Թորոսեան, զւկբ. 20 Պետրոս Շուճուհեան, զւկբ. 50 Յովհաննէս, Էլմաստ Համալեան, Քնար Համալեան, զւկբ. 50 Լեւոն, Թալին Ժապազիլեան 40 Հրայր, Թիանա Փաշանեան, զւկբ. 50 Բաֆֆի, Պայծիկ Աւազեան 50 Լեւոն Աղազարեան 40 Տ. Եւ Տ. Յարութիւն Ասարեան 20 Գրիգոր, Անի Թիւֆէնճեան, զւկբ. 30 Կերի, Մինասեան, զւկբ. 20 ՆԱՆԻԿ ՊԱՊԻԿԵԱՆԻ Հոգևոց Զարեհ, Վիլի Պապիկեան 100 ՄՇԵՐ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆԻ Հոգևոց Մարալ Ա. Եւ Ս. Գալապեան 40 ԱԻԵՏԻՍ ԼԻՊԱՐԵԱՆԻ 12-րդ տարիքին Մարի Լիպարեան, ընտր. 50 ԳԱՌԻԿ ՅՈՎԱՍՏՓԵԱՆԻ, ԼՈՒԻՉԱ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ԱՐԹԻՆԻ, ԴԱԻԹ, ՍԵՄԱ ՅՈՎԱՍՏՓԵԱՆԻՆԵՐՈՆ Հոգևոց Նուրհան Գալապեան, զւկբ. Լիլա, Դուլիլ Եւ Սեմա Յովապետեան 30 ԼԵՆՈՆ, ԱԼԻՍ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆԻ Հոգևոց Գրիգոր, Գարոլին Արճեան, զւկբ. Վաչան, Սեւակ, Շարլ, Թէրզգա ասատուրեան, զւկբ. Սթեֆան, Բրիտանի, Ռիթա Շըշմանեան, զւկբ. Մայքըլ Համբարճուճեան, Գարեգին, Թառա Բլայթիլ, զւկբ. Էվանթիա, Ալէքսի, Մաթէօ 100 ԱԻԵՏԻՍ ԳԱՐԵԱՆԻ ՍԱՓԱՐՃԵԱՆԻ 13-րդ տարիքին, ՄԵԼԻՆԷ, ՄԵԼԻՍ, Մուրատ, Համեստ Փոսթանեան, զւկբ. Յակոբ, Էլո 50 Յարութեան, Մարալ Պերպիլեան 50 Նուրհան, Շահինեան 100 Յարութ, Սեզա Վարճապետեան 100 Հրայր, Սոնա Աճէմեան 30 Յակոբ, Աննա Պուլիպեան 50 ՄԻՆՈՅԵԱՆ ԳՈՆԵԱԼԵԱՆԻ Հոգևոց Կարպիս, Կեղեցիոց Գարեգին Հալապեան, զւկբ. 50 Ան ԳՐԱՆԻԿ ԳԱՍՏԱՆԵԱՆԻ 20-րդ տարիքին Տիանա Գաւաֆեան, զւկբ. 100

Ghadir Meat & Restaurant
T. 416-750-7404
1848 Lawrence Avenue E
Scarborough, ON M1R 2Y4
E-mail: info@ghadirmeatmarket.com

Sutton
Sutton Group-Admiral Realty Inc., Brokerage
1206 Centre Street, Thornhill, Ontario L4J 3M0
Annie Varbedian
Sales Representative
Direct: (416) 918-3615
Office: (416) 739-7200
Fax: (416) 739-9367
annievarbed@hotmial.com
www.suttongroupadmiral.com

Vahram Pirjanian
President
2175 Sheppard Ave. East,
Suite 215, Toronto
Ontario Canada M2J 1W8
Tel: 416-497-0377
Fax: 416-497-0783
cell: 416-574-6704
info@MetrasShipping.com
www.MetrasShipping.com

ARZ fine foods
The Essence of Mediterranean Gourmet Since 1989
Website: arzfinedfoods.com
Email: info@arzfinedfoods.com
Scarborough Location
1909 Lawrence Ave E,
Scarborough, ON M1R 2Y6
(416) 755-3084
Mississauga Location
720 Bristol Rd W,
Mississauga, ON L5R 4A5
(905) 502-9292

Haroot Sepan
T +1 (416) 900 8626
F +1 (416) 900 8659
C +1 (416) 939 1895
haroot@araratfoods.com
www.araratfoods.com
Ararat Trading (2002) Corp
5820 Kennedy Rd Mississauga,
ON L4Z 2C3 CANADA

hearing aid source
Andre Ayvazyan HIS B.A.S
andre@HearingAidSource.ca
416 754 4327 (HEAR)
Parkway Mall, 85 Ellesmere Rd., #65, Toronto, ON, M1R 4B9

Gary Chahinian President, Broker of Record
416-258-8892
Gabriel Chahinian Sales Representative
647-580-5818
The Diamond Realty

I.D.A.
Part of the **Alcon** family of pharmaceuticals.
Pharmacists
Sarkis Balian
Vartan Balian
Maral Abdalian Balian
Cassandra Pharmacy Inc.
2040 Victoria Park Ave.
Toronto, Ontario
M1R 1V2
Tel. : 416.449.2040
Fax: 416.449.2048

ANI BAKERY
ԱՆԻ ՓՈՒՊՈՍ
Middle Eastern Pizza
Lahmajoun
ARSEN DABBAGHIAN
25 Howden Road, Unit #2
Scarborough, Ontario M1R 3C8
Tel: 416.285.7164

ADONIS

NOS MAGASINS

2001 Sauvé O,
Montréal, QC H4N 3L6
(514) 382-8606

4601 boul.Des Sources,
Montréal, QC H8Y 3C5
(514) 685-5050

8880 boul. Leduc,
Brossard, QC J4Y 0G4
(450) 656-9595

2425 boul.Curé Labelle,
Laval, QC H7V 1R3
(450) 978-2333

225 Rue Peel,
Montréal, QC H3C 2G6
(514) 905-6499

2173 St-Cathrine O,
Montréal, QC H3H 1M9
(514) 933-4747

3100 boul. Thimens,
Montréal, QC H4R 0C9
(450) 904-6789

2655 Ave. Des Aristocrates,
Laval, QC H7E 0H3
(450) 665-8801

7250 boul.Des Roseaies,
Anjou, QC H1M 2T5
(514) 493-6667

1240 Ave Eglinton O,
Mississauga, ON L5V 1N3
(905) 363-0707

1055 St-Laurent boul,
Ottawa, ON K1K 3B1
(613) 778-8883

920 boul.Maloney O,
Gatineau, QC J8T 3R6
(819) 317-1737

Suivez-nous !

www.groupeadonis.ca

20 Ashtonbee. Road,
Scarborough, ON M1L 4R5
(416) 642-1515

2561 Stanfield Rd,
Mississauga, ON L4Y 1R6
(365) 207-0200

1700 Rue Bouvier
Québec, QC G2K 1N8
(581) 890-9994

KAREN

BARRY

GARO

ALEX

ARLENE

K A Z A N D J I A N

ACHAT|VENTE|FINANCE

RE/MAX 3000

IMMOBILIER
+
HYPOTHÈQUE

514 333 3000

CLASSÉS PARMİ LES MEILLEURS COURTİERS RE/MAX AU NIVEAU MONDIAL

RANKED AMONGST THE HIGHEST PREFORMING RE/MAX BROKERS WORLDWIDE

- *Karen Kazandjian, DA, courtier immobilier et hypothécaire agréé
- *Barry Kazandjian, BA, courtier immobilier
- *Garo Kazandjian, courtier immobilier
- *Alex Kazandjian, courtier immobilier
- *Arlene Der Ghougassian, courtier hypothécaire

RE/MAX 3000 INC. AGENCE IMMOBILIÈRE ET CABINET HYPOTHÉCAIRE